

Зөвлөмжийн Цуврал

АС01-1

Rev. 1

Иргэний нисэхэд түгээмэл хэрэглэдэг үг хэллэг

2020 оны 3 сарын 26

Ерөнхий зүйл

Зөвлөмжийн цуврал (АС) нь холбогдох тухайн ИНД-ийн шаардлагыг Дарга хүлээн зөвшөөрөхүйц хэлбэрээр хангахад шаардлагатай стандарт, зөвлөмж болон журмыг агуулдаг.

АС нь ИНД болон эрх зүйн талаарх Даргын үзэл баримтлалыг харуулдаг ба тухайн асуудалтай холбоотой ИНЕГ-ын бодлогыг тодорхойлдог бичиг баримт юм. Хэрэв АС-д ИНД болон эрх зүйн баримт бичигт зааснаас өөрөөр заасан бол тухайн ИНД болон эрх зүйн баримт бичгийг баримтална.

Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц шинэ стандарт, зөвлөмж болон журам гарсан тохиолдолд тухайн мэдээллийг холбогдох АС-д нэмж оруулах болно.

Зорилго

АС01-1-д заасан иргэний нисэхэд түгээмэл хэрэглэдэг үг хэллэгийг нэгдсэн байдлаар орчуулан хэрэглэх нь иргэний нисэхийн нийтлэг нэр томъёо болон товчлолын нэгдсэн ойлголтыг тогтооно.

Тухайн АС-г Иргэний нисэхийн тухай хууль, ИНД, Зөвлөмжийн цуврал болон Даргын гаргасан иргэний нисэхийн эрх зүйн бусад баримт бичгийг иргэний нисэхийн үлй ажиллагаа хэрэглэгчид нэгдсэн нэг зөв утгаар ойлгож, үйл ажиллагаандаа ашиглахад зориулан гаргасан.

Холбогдох дүрмүүд

АС01-1 нь ИНД болон түүний нэр томъёоны тайлбартай харилцан уялдаатай болно.

Өөрчлөлтийн мэдэгдэл

АС01-1-г ИНД-ийн шинэчлэлийн хүрээнд боловсруулагдсан ИНД-үүдэд үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

Иргэний нисэхэд хэрэглэдэг түгээмэл үг хэллэг	3
A	3
B	10
C	11
D	15
E	18
F	21
G	23
H	24
I	25
J	28
K	28
L	28
M	30
N	32
O	33
P	34
Q	42
R	42
S	45
T	49
U	52
V	53
W	54
X	55
Y	55
Z	55

Иргэний нисэхэд хэрэглэдэг түгээмэл үг хэллэг

Иргэний нисэхийн эрх зүйн баримт бичгийг орчуулан хэрэглэхдээ дараах үг хэллэгийг үйл ажиллагаандаа ашиглана уу:

A

Англи	Монгол
abandoned take-off aborted take-off rejected take-off	татгалзсан хөөрөлт
accelerate stop	гүйлт-зогсоох
acceptable acceptable to the Director	хүлээн зөвшөөрөхүйц Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц
acceptance approval permission validation permit authorisation endorsement	хүлээн зөвшөөрөх зөвшөөрөл зөвшөөрөл (хугацаатай) баталгаажуулсан зөвшөөрөл эрх баталгаажуулсан тэмдэглэл (ИНД-61, 66, 65, 67)
accepted validated recognised	хүлээн авсан хүлээн зөвшөөрсөн танигдсан, тооцсон
access access controlled area entrance	нэвтрэх, орох, хяналттай нэвтрэх бүс орох хаалга
access panels fairings cowls cover plates	нээлхий бүрээс хаалт (С-хаалт) таглаа, таглах хавтан
accessible readily accessible	авах боломжтой хялбар авах боломжтой
accident serious incident incident occurrence	осол ноцтой зөрчил зөрчил хэрэг явдал
accredited accredited medical conclusion	итгэмжлэгдсэн, итгэмжлэгдсэн эрүүл мэндийн дүгнэлт
act action activity	үйлдэл ажиллагаа, үзэгдэл идэвхижил, идэвхтэй ажиллагаа
act as a test pilot	туршин нисгэгчийн үүрэг гүйцэтгэх
active aircraft movement area surface movement	агаарын хөлгийн идэвхтэй хөдөлгөөнт бүс гадаргуу дээрх хөдөлгөөн
activity being audited	аудит хийгдэж байгаа
actual real current up-to-date present	одоогийн, бодит бодит хүчинтэй, тухайн үеийн, чадвартай шинэчлэгдсэн тухайн, байгаа, одоо
address for service	үйлчилгээ эрхлэх хаяг (байгууллагад), ажил үүрэг гүйцэтгэх хаяг (хувь хүнд)
adequate suitable alternate destination departure -aerodrome	тохиромжтой тохиромжтой бэлтгэл нисэн очих нисэн гарах -аэродром
adequate adequate terrain clearance terrain awareness	тохиромжтой, хангалттай хангалттай газрын бартааг давах зай газрыг мэдрэх
adjacent	хажуу, дэргэд, зэргэлдээ

Англи	Монгол
vicinity	ойролцоо
administering governing	хариуцах зохицуулах
administering authority	хариуцсан эрх бүхий байгууллага
adapt adopt	нийцэх, зохицох дагаж мөрдөх, авч ашиглах
advanced qualification program qualification training	мэргэшил дээшлүүлэх хөтөлбөр мэргэшүүлэх сургалт
advisory circular advisory notice	зөвлөмжийн цуврал анхааруулах мэдэгдэл
aerial firework aerial work aerial operation	тэнгэрийн галын наадам, салют агаараас гүйцэтгэх ажил агаараас гүйцэтгэх үйл ажиллагаа
aerial topdressing aerial spraying aerial VTA (vertebrate toxic agent) horticulture forest preservation livestock	агаараас бордоо цацах агаараас шингэн цацах агаараас хортон мэрэгчийн хор цацах цэцэрлэгжүүлэлт ой модны хамгаалалт мал амьтан
aerobatic rating - aerobatic flight rating	аэробатик нислэгийн зэрэглэл
aerodrome boundary aerodrome design aerodrome emergency plan aerodrome visual aid	аэродромын хил хязгаар аэродромын төлөвлөлт аэродромын онцгой нөхцөлийн төлөвлөгөө аэродромын ил харааны туслах хэрэгсэл, тэмдэглэгээ
aerodrome minima alternate minima	аэродромын минима бэлтгэл минима
aerodrome obstacle limitation surface	аэродромын саадыг хязгаарлах гадаргуу
aerodrome operator qualifying aerodrome operator aerodrome controller	аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгч хязгаарлагдмал аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгч аэродромын хөдөлгөөний удирдагч
aerodrome traffic circuit aerodrome control service aerodrome air traffic service apron management services	аэродромын нислэгийн хөдөлгөөний хайрцаг аэродромын удирдлагын үйлчилгээ аэродромын нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ аэродромын зохицуулалтын үйлчилгээ
aeromedical significance operational significance	нисэхийн эрүүл мэндийн онцлох шаардлага (НЭМОШ) үйл ажиллагааны онцлох шаардлага
aeronautical application aeronautical chart aeronautical radiotelephone transceiver	нисэхийн үйл ажиллагаанд ашиглах, нисэхийн хэрэглээ нислэгийн зураг нисэхийн радио-холбооны дамжуулагч-хүлээн авагч
Aeronautical Telecommunication Service organisation Air traffic service organisation Instrument Flight Procedure Service Organisation Aviation meteorological service organisation Aeronautical information service organisation	Агаарын навигацийн техник үйлчилгээний байгууллага (ИНД-171) Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллага (ИНД-172) Хэрэглэлийн нислэгийн журмын үйлчилгээний байгууллага (ИНД-173) Нисэхийн цаг уурын үйлчилгээний байгууллага (ИНД-174) Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллага (ИНД-175)
Aeronautical Telecommunication Service Aeronautical Telecommunication facility Air navigation service	агаарын навигацийн техник үйлчилгээ агаарын навигацийн байгууламж агаарын навигацийн үйлчилгээ
affected	нөлөөлөгдсөн
agent agency	агент байгууллага
AGL ASL AMSL	газрын түвшнээс дээш (AGL) далайн түвшнээс дээш (ASL) далайн дундаж түвшнээс дээш (AMSL)
agreement arrangement contract	зөвшилцөл, хэлэлцээр зохицуулалт гэрээ
agricultural aircraft operation	ХАА-н агаарын хөлгийн үйл ажиллагаа
air ambulance air data computer	түргэн тусламж агаарын өгөгдлийн компьютер

Англи	Монгол
air law aviation legislation civil aviation regulation	нисэхийн хууль, дүрэм нисэхийн хууль эрх зүй иргэний нисэхийн дүрэм
air operation air transport operation special operation adventure aviation operation recreational organisation general private operation unmanned aircraft operation general aviation air transport operation	арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа агаарын тээврийн үйл ажиллагаа тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа чөлөөт нисэхийн үйл ажиллагаа нисэх клуб, сургалтын байгууллага хувийн нисэхийн үйл ажиллагаа хүнгүй агаарын хөлгийн үйл ажиллагаа ерөнхий зориулалтын агаарын тээврийн үйл ажиллагаа
air operator aircraft operator airline air operator general aviation air operator	агаарын тээвэрлэгч агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч шугамын агаарын тээвэрлэгч ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгч
air situation display electro-optical system visual surveillance system	нислэгийн хөдөлгөөний ажиглалтын дэлгэц дурантай камерын систем ил харааны ажиглалтын систем
air traffic traffic flow	нислэгийн хөдөлгөөн хөдөлгөөний урсгал
air traffic controller air traffic management air traffic movement data	нислэгийн хөдөлгөөний удирдагч нислэгийн хөдөлгөөний зохицуулалт нислэгийн хөдөлгөөний өгөгдөл
airborne collision	агаарт мөргөлдөх
air-cooled liquid cooled	агаарын хөргөлттэй шингэний хөргөлттэй
aircraft check aircraft contents aircraft search	агаарын хөлгийн үзлэг агаарын хөлөгт агуулагдсан эд зүйлс агаарын хөлгийг шалгалт (security)
aircraft identification	агаарын хөлгийн таних тэмдэг
aircraft in distress aircraft involved in accident	аюул тулгарсан агаарын хөлөг осолд өртсөн агаарын хөлөг
aircraft operating agency aircraft operator aircraft owner	агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэх байгууллага агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч агаарын хөлөг өмчлөгч
aircraft sonic boom	агаарын хөлгийн дууны хурдны цохилтын долгион
airframe and engine combination	хүчилсэн бүтэц болон хөдөлгүүрийн хослол
airline flight instructor rating airline flight examiner rating airline pilot (airline transport pilot)	агаарын тээврийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл агаарын тээврийн шалгагч-нисгэгчийн зэрэглэл агаарын тээврийн нисгэгч
airline airline air operator general aviation air operator air operator	шугамын шугамын агаарын тээвэрлэгч ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгч агаарын тээвэрлэгч (ИНД-119, 129)
airman airmanship	нислэгийн ажилтан нисгэгчийн чадвар
airship	дирижабль
airside inter alia	хамгаалалтын бүс зорчих гудам
airspace incident defect incident facility malfunction incident aircraft incident security incident promulgated information incident aerodrome incident cargo security incident dangerous goods incident bird incident	агаарын зайн зөрчил гэмтлийн зөрчил байгууламжийн доголдлын зөрчил агаарын хөлгийн зөрчил аюулгүйн хамгаалалтын зөрчил түгээгдсэн мэдээллийн зөрчил аэродромын зөрчил ачааны аюулгүйн хамгаалалтын зөрчил аюултай барааны зөрчил шувуутай холбоотой зөрчил
airworthiness airworthiness certificate	нислэгт тэнцэх чадвар (НТЧ) НТЧ-ын гэрчилгээ

Англи	Монгол
airworthiness compliance	НТЧ-ын хэрэгжилт
airworthiness review	НТЧ-ын дүгнэлт
airworthiness directive	НТЧ-ын Удирдамж
airworthy	нислэгт тэнцэх
airworthy condition	нислэгт тэнцэх нөхцөл
applicable airworthiness requirement	хамааралтай НТЧ-ын шаардлага
flyability	нисэх чадвар
aisle	корридор, гол зам
single aisle	ганц гол замтай
alert	түгшүүр, анхааруулга
signal	дохио
warning	анхааруулах
alerting signal	анхааруулах дохио
visual signal	ил харааны дохио
light signal	гэрлэн дохио
aural signal	дуут дохио
all-call	бүх дуудлага
alleged conduct	сэжигтэй байдал
alleged violation	зөрчсөн гэж үзэх
allowable weight	зөвшөөрөгдөх жин
alphanumeric designator	үсэг-тоон оноосон нэр
alteration	өөрчилж засварлах (бичиг баримт), өөрчлөлт
modification	модификаци
change	солилт
alternative	өөр орлох, нөөц
equivalent	дүйцэх
alternative means of compliance	хэрэгжүүлэлтийн өөр хэлбэр
altitude	түвшин
assigned altitude	тогтоосон түвшин
altitude alerting system	түвшин анхааруулах систем
amateur	сонирхогч
principal constructor	үндсэн зохион бүтээгч
amateur-built	сонирхогчийн бүтээсэн
ambient	гадна орчин, орчин
ambient light condition	орчны гэрэл
ambient temperature	орчны агаарын хэм
outside air temperature	гадна агаарын хэм
amendment	нэмэлт өөрчлөлт, өөрчлөлт
supplements	нэмэлт хавсралт, нэмэлт
AIP amendment	AIP-ын Өөрчлөлт
AIP supplements	AIP-ын Нэмэлт
Annex	Хавсралт
Appendix	хавсралт
amphibious aeroplane	амфиби-нисэх онгоц
analysis	дүн шинжилгээ
assessment	үнэлгээ
review	дүгнэлт
Annex	Хавсралт
annual review	жилийн дүгнэлт
biennial review	хоёр жилийн дүгнэлт
semiannual review	хагас жилийн дүгнэлт
anticipated	хүлээгдэж байгаа, төлөвлөсөн
planned	төлөвлөсөн
intended	зорьсон
proposed	санал болгосон
expected	баримжаат, таамагласан, төлөвлөсөн
anticipated instrument approach procedure	төлөвлөсөн хэрэглэлийн ойртолтын журам
anticipated operating conditions	төлөвлөсөн үйл ажиллагааны нөхцөлд
anti-collision light	мөргөлдөхөөс сэргийлэх гэрэл
rotating beacon	эргэлддэг маяк
anti-icing	мөстөлт эсэргүүцэх

Англи	Монгол
de-icing icing protection frost ice rim ice snow slush	мөс арилгах мөстөлтөөс хамгаалах цан мөс нимгэн мөс цас нойтон цас, хайлмаг
anti-sabotage check bomb check	хорлон сүйтгэх ажиллагаанаас сэргийлэх үзлэг тэсрэх бөмбөгнөөс сэргийлэх үзлэг
any airworthiness requirement not complied	аливаа хангагдаагүй НТЧ-ын шаардлага
any any of any of the following	аливаа аль ч, ямар ч, хэсэгчлэн дараахийн алийг нь ч
appeal	гомдол гаргах
applicable experience applicable fee	хамааралтай туршлага зохих хураамж
applicant applicant for the grant of applicant for the issue of applicant's organisation	хүсэлт гаргагч ... эзэмших хүсэлт гаргагч ... авах хүсэлт гаргагч хүсэлт гаргагчийн байгууллага
application fee	зохих төлбөрийн баримт
apply application application fee application for	үйлчлэх, хамаарах хүсэлт, хэрэглээ хүсэлтийн хураамж хүсэлт гаргах
approach aid visual aid navigation aid	ойртолтын туслах төхөөрөмж ил харааны туслах хэрэгсэл, тэмдэглэгээ навигацийн туслах төхөөрөмж
approach control	ойртолтын удирдлага
approach control office aerodrome flight information office temporary aerodrome flight information office temporary aerodrome control tower temporary office temporary tower centralised flight planning office visual control room	ойртолтын удирдлагын ажлын байр аэродромын нислэгийн мэдээллийн ажлын байр түр аэродромын нислэгийн мэдээллийн ажлын байр түр аэродромын удирдлагын цамхаг түр ажлын байр түр цамхаг нэгдсэн нислэг төлөвлөлтийн ажлын байр ил харааны хяналтын байр
approach surface transitional surface inner approach surface inner transitional surface balked landing surface take-off climb surface surface inner edge obstacle protection surface	ойртолтын гадаргуу шилжилтийн гадаргуу ойртолтын дотоод гадаргуу шилжилтийн дотоод гадаргуу цуцлагдсан буулт үйлдэх гадаргуу хөөрөлтийн өндөр авах гадаргуу гадаргуугийн дотоод ирмэг саадыг хамгаалах гадаргуу
approaching for a landing	буухаар ойртолт үйлдэх
appropriate applicable related relevant corresponding associate	тохирох хамаарах холбогдох холбоотой хамааралтай холбоотой, холбогдох
appropriate category rating licence category	тохирох категори зэрэглэл, эрх үнэмлэхний категори
appropriate endorsement produce the certificate to the Director for appropriate endorsement	зохих баталгаажуулсан тэмдэглэл баталгаажуулсан тэмдэглэл хийлгэхээр Даргад хүргүүлнэ
appropriate entry	холбогдох бичилт, холбогдох тэмдэглэгээ
appropriately authorised appropriately qualified suitably qualified	зохих ёсоор эрх олгогдсон, зөвшөөрөгдсөн зохих ёсоор мэргэшсэн зохих ёсоор мэргэшсэн

Англи	Монгол
qualified person	мэргэшсэн ажилтан
appropriately care	зохих ёсоор асран халамжлах
approval	зөвшөөрөл (байгууллага, хувь хүнд), баталгаа (баримт бичигт)
authorisation	эрх, зөвшөөрөл
certification	гэрчилгээжүүлэлт
permit	зөвшөөрөл
approve	зөвшөөрөх (байгууллага, хувь хүнд), батлах (баримт бичигт)
authorise	эрх олгох
certify	гэрчилгээжүүлэх
approved handler	зөвшөөрөгдсөн гүйцэтгэгч (ИНД-92)
approved identifiable paint scheme and markings	зөвшөөрөгдсөн танигдахуйц будган зураглал болон тэмдэглэгээ
identifiable paint scheme	танигдахуйц будган зураглал
flight and duty scheme	нислэгийн болон ажил үүргийн хуваарь
approved instrument approach procedure	батлагдсан хэрэглэлийн ойртолтын журам
approved manual	батлагдсан заавар
apron	апрон
ARC (Aerodrome reference code)	аэродромын хяналтын код
arch	тойргийн нум
radius	радиус
centre	төв
centreline	тэнхлэг
area	талбай, бүс
zone	бүс
border	хил
boundary	хил хязгаар
edge	ирмэг
region	бүс
area control centre	бүсийн удирдлагын төв
flight information centre	нислэгийн мэдээллийн төв
ARFL (Aeroplane reference field length)	нисэх онгоцны хяналтын талбайн урт
armed	бэлэн байдалд орсон, цэнэглэсэн, зэвсэглэсэн
engaged	цэнэглэсэн, холбосон
loaded	цэнэглэсэн
unloaded	цэнэглээгүй
arrange	зохицуулах
technical arrangement	техникийн зохицуулалт
working arrangement	хамтын ажиллагааны зохицуулалт
article	эд зүйл
baggage	тээш
carry-on baggage	гар тээш
goods (cargo and mail - ICAO)	бараа
cargo	ачаа
freight	багц ачаа
as Director considers appropriate	Даргын шаардлагатай гэж үзсэн
as far as possible	аль болох боломжит байдлаар
as indicated on the form	тухайн маягтад тусгагдсан
as soon as possible	нэн даруй
where possible	боломжтой бүх тохиолдолд
immediately	яаралтай, нэн даруй
as soon as practicable	хурдан, түргэн, цаг алдалгүй
forthwith	шууд
where practicable	боломжтой бүх тохиолдолд
assessment	үнэлгээ хийх, үнэлэх
competency assessment	ур чадварын үнэлгээ
medical assessment	эрүүл мэндийн үнэлгээ
practical assessment	практик дадлагын үнэлгээ
risk assessment	эрсдэлийн үнэлгээ
flight assessment	нислэгийн үнэлгээ
Performance Assessment	хүчин чадлын үнэлгээ

Англи	Монгол
comparative assessment initial assessment Landing Distance Assessments assessment of fitness internal assessment aviation assessment personnel assessment safety assessment aerobatic assessment	харьцуулсан үнэлгээ анхан шатны үнэлгээ буултын зайн үнэлгээ биеийн байдлын үнэлгээ дотоод үнэлгээ нисэхийн үнэлгээ хувийн үнэлгээ аюулгүй байдлын үнэлгээ аэробатикын үнэлгээ
at all time permanent continuous	байнга байнгын байнга, тасралтгүй
at least minimum maximum	доошгүй, наад зах нь доод, минимум дээд, максимум
ATC ATS	нислэгийн хөдөлгөөний удирдлага (НХУ) нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ (НХУ)
atmosphere standard atmosphere atmospheric temperature atmospheric pressure atmospheric condition atmospheric standard	атмосфер стандарт атмосфер атмосферийн хэм атмосферийн даралт атмосферийн нөхцөл атмосферийн стандарт
ATS surveillance control service ATS surveillance service ATS surveillance system ATS surveillance procedure	НХУ-ний ажиглалтын удирдлагын үйлчилгээ НХУ-ний ажиглалтын үйлчилгээ НХУ-ний ажиглалтын систем НХУ-ний ажиглалтын журам
ATS surveillance system cover	НХУ-ний ажиглалтын системийн бүрхүүл
ATS unit ATC unit ATS provider aerodrome flight information unit aerodrome flight information service unit aerodrome control unit approach control unit	НХУ-ний нэгж НХУ-ын нэгж НХУ үзүүлэгч аэродромын нислэгийн мэдээллийн нэгж аэродромын нислэгийн мэдээллийн үйлчилгээний нэгж аэродромын удирдлагын нэгж ойртолтын удирдлагын нэгж
attitude indicator gyro horizon location indicator	авиагоризонт, байрлал заагч авиагоризонт, байрлал заагч байршил заах код
attitude instrument indicator turn and slip indicator attitude indication	байрлал заах хэрэглэл эргэлт болон гулгалт заах хэрэглэл байрлал заах
aural warning visual warning	дуут анхааруулга гэрлэн анхааруулга
authorised by ATC	НХУ зөвшөөрсөн
authorised representative of the Director authorised personnel	эрх бүхий Даргын төлөөлөгч эрх бүхий ажилтан
authority Authority data authority data datum data link	эрх бүхий байгууллага ИНЕГ өгөгдөл солилцох байгууллага өгөгдөл өгөгдөхүүн data-link
auto-feather auto-coarse	сэнсний авто-флюгер (auto-feather) авто өнцөг
automatic engine data recording system automatic pressure altitude reporting equipment	хөдөлгүүрийн өгөгдлийг автоматаар бичих систем автоматаар даралтын түвшнийг мэдээлэгч төхөөрөмж
autonomous	бие даасан
autothrottle system	хүчний удирдлагын автомат-систем
available not available absent	бэлэн, бэлэн байгаа бэлэн бус, байхгүй байхгүй

Англи	Монгол
as far as is reasonably practicable	боломжтой байх бүх хугацаанд
aviation related experience	нисэхийн холбоотой туршлага
aviation environment	нисэхийн үйл ажиллагааны орчин
aviation event	нисэх спортын арга хэмжээ
aviation medical practice	нисэхийн эрүүл мэндийн үйл ажиллагаа
Aviation meteorological service organisation meteorological office site	Нисэхийн цаг уурын үйлчилгээний байгууллага (ИНД-174) цаг уурын алба ажлын талбай
aviation recreation organisation	нисэх клуб, нисэхийн сургалтын байгууллага
aviation safety	нисэхийн аюулгүй байдал
aviation security	нисэхийн аюулгүйн хамгаалалт
aviation security service	нисэхийн аюулгүйн хамгаалалтын үйлчилгээ

B

Англи	Монгол
background	суурь, суурь мэргэжилтэй
balloon	агаарын бөмбөлөг
hot air balloon	халуун агаарын бөмбөлөг
hot air free balloon	халуун агаарын чөлөөт бөмбөлөг
base	бааз
main base	үндсэн бааз
maintenance base	ТҮ-ний бааз
baseline data	суурь шугамын өгөгдөл
basic	суурь
initial	анхан шатны
refreshing	сэргээх
recurrent	давтан
type rating	маягийн зэрэглэл
upgrade	шат ахиулах, шат ахих
ground	газрын бэлтгэл
on the job training	ажлын байран дээрх сургалт
basic weather information	цаг агаарын үндсэн мэдээ
bearing	даац
strength	хүч, бөх бат байдал, бөх бат чанар
behavioural or cognitive	зан төлөвийн, эсхүл танин мэдэхүйн
boarding	бүхээгт орох
bona fide interest	бодит, жинхэнэ сонирхол
bona fide member	жинхэнэ гишүүн
bona fide purpose	бодит зорилгоор
boom	гар микрофон
boom microphone	чихэвчний микрофон
mask microphone	маскны микрофон
handsets	гар микрофон
headsets	чихэвч
microphones	микрофон
selector switches	сонгох товчлуурууд
signalling devices	дохионы хэрэгсэл
both	аль алийг, хоёуланг
breach	зөрчих
offence	хэрэг зөрчил
crime	гэмт хэрэг
breaches	зөрчих
cross	дайрч гарах, харьцуулах
brief description	товч тайлбар
briefing	зааварчилгаа
description	тайлбар, үзүүлэлт, цар хүрээ, тодорхойлолт
passenger briefing	зорчигчдод өгөх зааварчилгаа
brightness	тодроц
brought about	үүдэлтэй, шалтгаалан гарсан, холбоотой
by cross checking	харьцуулан шалгах, зөрж шалгах, харилцан шалгах

C

Англи	Монгол
CAA Form One - authorised release certificate	CAA Form One - шилжүүлэхийг зөвшөөрсөн гэрчилгээ
CAA testing officer	ИНЕГ-ын шалгах эрх бүхий этгээд
cabin	бүхээг
compartment	зорчигчийн бүхээг, нисэх багийн бүхээг, ачааны бүхээг
calendar time	хуанлийн хугацаа
calibration	тохируулга
calibration setting	тохируулгын тохиргоо
calibration check	тохируулгын шалгалт
call sign, callsign	дуудлага, таних дуудлага
cancellation	цуцлах
revocation	хүчингүй болгох
suspension	түдгэлзүүлэх
renewal	сунгах
CAR	ИНД
CAA	ИНЕГ
cargo rack	ачааны шургуулга
bin	суудлын дээрх сав
cargo or baggage compartment	ачаа, эсхүл тээшний тасалгаа
case	хайрцаг
casing	хайрцаглах
surface	гадаргуу, орон зай
cowl	бүрхүүл
skin	арьс
category	категори
class	анги, ангилал
variant	вариант
type	маяг
series	сери
make	хийц
model -Aircraft wise	загвар - Агаарын хөлгийн хувьд
cause to be made	хийх шалтгаан болох
cause to suspect	сэжиглэх шалтгаан
reason to suspect	сэжиглэх шалтгаан
potential cause	боломжит шалтгаан
potential threat	болзошгүй аюул, заналхийлэл
potentially hazardous conditions	бодит аюултай нөхцөл
potential risk	боломжит эрсдэл
temporary hazard	түр шинжтэй аюул
temporary information	түр мэдээлэл
temporary publication	түр нийтлэл
caution, warning	сэрэмжлүүлэг, анхааруулга
caution indicator	анхааруулах дохиолол
ceiling	үүлний суурийн өндөр
cloud ceiling	үүлний суурийн өндөр
visibility	хараа, алсын барааны харагдац
flight visibility	нислэгийн хараа
centre line	гол шугам, тэнхлэг, голч шугам
centreline-thrust multi-engine	татах хүч нь гол тэнхлэг дагуу байрласан олон-хөдөлгүүртэй
certificate	гэрчилгээ
licence	үнэмлэх (хувь хүнд)
validation permit (Part 61)	баталгаажуулсан зөвшөөрөл (ИНД-61)
permit	зөвшөөрөл
certification	гэрчилгээжүүлэлт
certifying aerodrome	гэрчилгээжсэн аэродром
qualifying aerodrome	хязгаарлагдмал аэродром
character	шинж чанар

Англи	Монгол
characteristic performance capability capacity physical characteristic physical location physiological	шинж чанар, өгөгдөл, үзүүлэлт үзүүлэлт, гүйцэтгэл чадал, хүчин чадал, чадамж багтаамж, эзлэхүүн бодит үзүүлэлт бодит байрлал физиологийн
charter cross-hire leasing	чартер давхар-түрээс түрээс
check inspect test	шалгах үзлэг, үзлэг шалгалт хийх, шалгах тест, нислэгийн шалгалт (ИНД-61)
checked baggage	үзлэг хийгдсэн тээш
checklist for procedures, including emergency procedures	онцгой нөхцөлийн журмыг багтаасан журам шалгах хуудас
circling manoeuvre holding pattern holding procedures holding fix	тойргийн маневр хүлээх тойрог хүлээлтийн журам, хүлээх нислэгийн журам хүлээх цэг
circumstances condition situation status case occurrence act fact	нөхцөл байдал нөхцөл, төлөв байдал нөхцөл байдал, нөхцөл статус, төлөв байдал тохиолдол хэрэг явдал үйлдэл бодит байдал
civil power public service	иргэний засаглал, иргэний засаг захиргаа нийтийн үйлчилгээ
clearance below cloud clearance from cloud distance from cloud clear of cloud	үүлнээс доош зай барих үүлнээс зай барих үүлнээс барих зай үүлнээс зайтай байх
clearance distance	тусгаарлах зай
Climatology service Forecast service Information dissemination service Meteorological briefing service Meteorological reporting service Meteorological watch service	уур амьсгалын мэдээний үйлчилгээ урьдчилсан мэдээний үйлчилгээ мэдээлэл түгээх үйлчилгээ цаг уурын зааварчилгаа өгөх үйлчилгээ цаг уурын мэдээний үйлчилгээ цаг уурын ажиглалтын үйлчилгээ
flight recorder cockpit voice recorder (CVR) voice recorder voice recording equipment voice communication flight data recorder (FDR) data recorder data recording equipment data communication	нислэгийн бичлэгийн төхөөрөмж бүхээгийн дуу чимээ бичигч (CVR) дуу чимээ бичигч дуу чимээ бичих төхөөрөмж дуут холбоо нислэгийн өгөгдөл бичигч (FDR) өгөгдөл бичигч өгөгдөл бичих төхөөрөмж тоон өгөгдлийн холбоо
cold soak	хүйтэнд царцсан
collect	цуглуулах, бүрдүүлэх
command practice	Хөлгийн даргын дадлага
commercial transport operation commercial agricultural aircraft operation	арилжааны тээврийн үйл ажиллагаа ХАА-н агаарын хөлгийн арилжааны үйл ажиллагаа
common level common language	үндсэн түвшин, нийтлэг түвшин нийтлэг нэг хэл
commuter	коммютор
compensated for by a factor	хүчин зүйлээр нөхөгдсөн
competency assessment program competency demonstration type competency demonstration	ур чадварын үнэлгээний хөтөлбөр ур чадвараа шалгуулах маягийн ур чадвар шалгуулах

Англи	Монгол
competency check	ур чадвар шалгах
competent appropriately authorised appropriately qualified	чадвартай, мэдлэгтэй, эрх бүхий зохих ёсоор эрх олгогдсон зохих ёсоор мэргэшсэн
complete replacement	бүрэн солилт
completed form	гүйцэд бөглөсөн маягт
complexity	төвөгшил
complies meets fit	хангаж байгаа, дагаж мөрдөх хангах, тохирох тохирох, таарах
comprehensive training course	цогц сургалтын курс
condition monitoring system condition monitored maintenance health monitoring system usage monitoring system trend monitoring trend analysis	нөхцөлт мониторингийн систем нөхцөлөөр хянах техник үйлчилгээ үзүүлэлтийн мониторингийн систем ашиглалтын мониторингийн систем трэнд-мониторинг чиг хандлагын (трэнд) дүн шинжилгээ
conformity	нийцэл, тохирол
congested area congested area of city, town, or settlement	шигүү суурьшлын бүс хот, эсхүл суурингийн шигүү суурьшлын бүс
consecutive	дараалсан, үргэлжилсэн, тасралтгүй
consensus standard	зөвшилцсөн стандарт
consider	тооцох, харгалзах, үзэх
consider to be relevant considered for approval considered to be valid considers necessary in the interests of civil aviation safety	хамааралтай гэж үзэх батлагдахаар тооцсон хүчинтэй гэж үзсэн нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд шаардлагатай гэж үзвэл
consignee consigner	хүлээн авагч илгээгч
consignment of cargo or mail	ачаа, эсхүл шуудангаар илгээх бараа
conspicuous positions readily available readily seen readily visible	ил харагдахуйц байршил авахад дөхөм ил харагдахаар ил харагдахуйц
conspicuously identified	тодорхой тогтоосон
construct alter alterate activate deactivate discontinue abandon abandonment re-align (Part 157)	байгуулах өөрчлөлт өөрчлөх нээх хаах зогсоох татгалзах татгалзал чиглэл өөрчлөх
constructed assembled	бүтээсэн угсарсан
content	агуулга, агууламж, сэдэв, гарчиг
contingency options available contingency plan contingency procedure emergency procedure	нөөц сонголт хийх боломжтой нөөц төлөвлөгөө, нэмэлт нөөц төлөвлөгөө нөөц журам, нэмэлт нөөц журам онцгой нөхцөлийн журам
continuation of design changes	загварын өөрчлөлтийн хадгалалт
continued continuing	хадгалалт, байнгын, үргэлжлүүлсэн үргэлжилж байгаа, хадгалж байгаа
continued compliance continued airworthiness continuing ongoing compliance	байнгын хэрэгжилт НТЧ-ын хадгалалт байнгын байнгын хэрэгжилт
continued operation continued compliance	үйл ажиллагааны хадгалалт байнгын хэрэгжилт, хэрэгжилтийн хадгалалт

Англи	Монгол
continued competency	ур чадварын хадгалалт
continued airworthiness	НТЧ-ын хадгалалт
continued currency	хүчинтэй байдлын хадгалалт, байнга хүчинтэй байх, хүчинтэй байдлаа хадгалах
continued proficiency	мэргэжлийн ур чадварын хадгалалт
continued adequacy	нийцлийн хадгалалт
continued take-off	үргэлжлүүлсэн хөөрөлт
continuing airworthiness instruction	НТЧ-ыг хадгалах зааварчилгаа
instruction for continued airworthiness	НТЧ-ын хадгалалтын зааварчилгаа
continuing safety	аюулгүй байдлаа хадгалах
continuing authorisation	байнгын эрх, эрхээ хадгалах
continuing use of	үргэлжлүүлэн ашиглах
continuing need	байнгын хэрэгцээ
continuing flight	нислэгийг үргэлжлүүлэх
continuing suitability	тохиромжтой байдлыг үргэлжлүүлэх
continuing airworthiness	НТЧ-г хадгалах
continuing operation	үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх
continuing effectiveness	үр дүнтэй байдлыг үргэлжлүүлэх
continuing qualification	мэргэшил хадгалах
continuous guidance	үргэлжлүүлэн хөтлөх
continuous use	тасралтгүй хэрэглэх
control areas and control zones (air nav)	удирдлагын бүс ба удирдлагын зоон
control line model aircraft	утсан татлагатай агаарын хөлгийн загвар
control tower	удирдлагын цамхаг
controlled aerodrome	хяналттай аэродром
uncontrolled aerodrome	хяналтгүй аэродром
controlled aerospace	хяналттай агаарын зай
controlled traffic	удирдлагатай нислэгийн хөдөлгөөн
conventional	энгийн
unconventional	энгийн бус
conversion flight instruction	шилжих нислэгийн зааварчилгаа
converted	өөрчилсөн, хувиргасан
convicted	шүүхээр шийтгүүлж байсан
conviction	шүүхийн шийтгэл
conviction for an offence	гэмт хэрэг үйлдэж шүүхээр шийтгүүлэх
criminal conviction	эрүүгийн ял шийтгэл
corrective	залруулах
preventive	урьдчилан сэргийлэх
follow-up	эргэн шалгах
follow-up corrective	залруулах арга хэмжээг эргэн шалгах
remedial - action	засах, эмчлэх, арилгах - арга хэмжээ
correctly amended	зөв өөрчилсөн, нэмэлт өөрчлөлт зөв хийгдсэн
country of aircraft registry	агаарын хөлгийг бүртгэгч улс
courier	тээгч, зөөвөрлөгч
crediting time	цаг тооцох
gain	хуримтлуулах
crew member remain current	багийн гишүүд ур чадвараа хадгалах
remain a current description	тодорхойлолт хүчинтэй хэвээр хадгалагдаж байх
remains in force	хүчинтэй хэвээр байна
ceases to remain in force	хүчингүй болох
criminal penalty	эрүүгийн хариуцлага
civil penalty	торгуулийн арга хэмжээ
criteria	шалгуур
critical engine	эрсдэлтэй хөдөлгүүр
critical power-unit	эрсдэлтэй хүчний төхөөрөмжийн нэгж
critical part	эрсдэлтэй эд анги
critical performance parameter	техникийн эрсдэлтэй үзүүлэлт
critical site area	эрсдэлтэй ажлын байр
cross country flight	нутаг дамнасан нислэг
cross-reference	харилцан ишлэл
cruise speed	аяллын нислэгийн хурд

Англи	Монгол
cruising speed	аяллын нислэгийн хурд
cruise fuel	аяллын нислэгийн түлш
cruise flight	аяллын нислэг
cruise phase	аяллын нислэгийн үе шат
cruising level	аяллын түвшин
level cruising flight	аяллын нислэгийн түвшин
straight and level flight	чиг шулуун нислэг
cruising altitude	аяллын түвшин
cabin pressure altitude	бүхээгийн даралтын түвшин
minimum altitude	минимум түвшин
flight altitude	нислэгийн түвшин
pressure altitude	даралтын түвшин
oil level	тосны түвшин
alert level	анхааруулах түвшин
cumulative duty time	нийт үүрэг гүйцэтгэх цаг
cumulative flight time	нийт нислэгийн цаг
currency requirement	хүчинтэй байх шаардлага
current and proficient	чадвартай ба мэргэшсэн
current meteorological information	цаг уурын бодит мэдээ
current weather condition	бодит цаг агаарын нөхцөл
curriculum vitae (CV)	хувийн тодорхойлолтод (CV)
cycle	цикл

D

Англи	Монгол
daily	өдөр тутмын
visual	нүдэн
initial	анхан шатны - үзлэг;
structure	бүтцийн
conditional	нөхцөлт
annual	жилийн
annual condition - inspection	жилийн төлөв байдлын -үзлэг шалгалт
dangerous	аюултай
hazard	аюул
data	өгөгдөл
information	мэдээлэл
specification	тодорхойлолт, үзүүлэлт
parameters	өгөгдөл, үзүүлэлт
characteristics	шинж чанар, үзүүлэлт, өгөгдөл
performance	үзүүлэлт, гүйцэтгэл
data plate	өгөгдлийн пайз
data sheet	өгөгдлийн хуудас
type certificate data sheet	маягийн гэрчилгээний өгөгдлийн хуудас
deactivate	хаах
discontinue using	ашиглалтыг зогсоох
abandon	татгалзах
debar	оруулахгүй байх
debarment	орохыг хориглох
debris	хог хаягдал
wreckage	эвдэрхий хэмхэрхий
decision altitude DA	шийдвэр гаргах түвшин
decision height DH	шийдвэр гаргах өндөр
transition altitude TA	шилжих түвшин
transition height TH	шилжих өндөр
minimum descent altitude MDA	өндөр алдах минимум түвшин
minimum descent height MDH	өндөр алдах минимум өндөр
declaration	мэдүүлэг
declaration of security	аюулгүйн хамгаалалтын мэдэгдэл
deemed to be	гэж тооцно
defaced	баларсан
removed	ховхорсон

Англи	Монгол
lost	гээгдсэн
destroyed substantially damaged slightly damaged no damage	устсан их хэмжээгээр гэмтсэн хөнгөн гэмтсэн гэмтэлгүй
defence force air force defence air force	зэвсэгт хүчин нисэх хүчин цэргийн нисэх хүчин
deferred compliance deferred defect	хойшлуулсан хэрэгжүүлэлт хойшлуулсан гэмтэл
define defined dimension	заасан тогтоосон хэмжээс
delivery flight ferry flight	хүргэлтийн нислэг хөөх нислэг
demonstrate	үзүүлэх, харуулах, шалгуулах
denoting	тодорхойлох, харуулах, үзүүлэх
described specified specified under referred to provided listed required - in paragraph	тайлбарласан заасан -д заасан иш татсан тусгасан жагсаалтад заасан шаардсан - (д)
descriptive data	тайлбар өгөгдөл
design training manufacturing maintenance -organisation	зохион бүтээх сургалтын үйлдвэрлэх техник үйлчилгээний -байгууллага
design design change design process design criteria design verification design requirement approved design	зохиох зохиолтын өөрчлөлт зохиох үйл явц зохиох шалгуур зохиолтын баталгаажуулалт зохиолтын шаардлага батлагдсан загварын өгөгдөл
designator designated assigned	томилсон, оноосон нэр томилогдсон, тогтоогдсон, сонгогдсон оноосон, томилсон, тогтоосон
designed installed commissioned	зохион бүтээгдсэн суурилуулсан ашиглалтад оруулсан
despite rule 139.7 notwithstanding	139.7-г үл харгалзан, 139.7-д заасныг үл харгалзан үл харгалзан
destination destination aerodrome	очих цэг нисэн очих аэродром
destruction loss theft withdrawal from use	эвдрэх, сүйрэх алдагдах, устаж алга болох, устах хулгайлагдах ашиглалтаас хасагдах
detailed procedure	дэлгэрэнгүй журам
determined determination of hazard	тогтоогдсон, тодорхойлогдсон аюултай гэсэн шийдвэр
develop development establish implement maintain	байгуулах, боловсруулах хөгжил, боловсруулалт тогтоох, хэрэгжүүлэх хэрэгжүүлэх мөрдөх, хадгалах, арчлах
deviation diversion	хазайлт, гажилт, мөрдөхгүй байх даялалт, даялах (нислэгт)
direction of take-off	хөөрөлт үйлдэх чиглэл
Director considers	Дарга ..... ач холбогдол өгнө

Англи	Монгол
Director may consider experience Director consider necessary in the interest ...	Дарга дадлага туршлагыг анхаарч үзнэ, ач холбогдол өгнө Дарга нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд шаардлагатай гэж үзвэл
Director considers necessary after giving consideration	Дарга анхаарах шаардлагатай гэж үзвэл -ийг үндэслэн
Director may require in writing	Дарга бичгээр шаардаж болно
disabled passenger	хөгжлийн бэрхшээлтэй зорчигч
disclose information	мэдээллийг ил болгох
discontinued approach aborted take-off balked landing forced landing	цуцлагдсан ойртолт таслагдсан хөөрөлт цуцлагдсан буулт аргагүйдсэн буулт
disease disorder condition patological process illness injury trauma damage	өвчин эмгэг нөхцөл, төлөв байдал эмгэг явц өвчлөл гэмтэл бэртэл гэмтэл, хохирол, эвдрэл
dispatch	нислэгт гаргах
disruption: - planned disruption - unplanned disruption interruption temporary withdrawal	тасрах: - төлөвлөгөөт таслалт - төлөвлөгөөт бус тасралт тасалдах түр хугацаагаар зогсоох (Part 172)
distinctive signal	тусгайлсан дохио, өвөрмөц дохио
distress Distress phase (DETRESFA) Uncertainty phase (INSERFA) Alert phase (ALERFA)	тусламж шаардлагатай (Part 91, 129), хэвийн бус байдал (Part 133) Аюул тулгарсан үе шат (DETRESFA) Тодорхойгүй үе шат (INSERFA) Анхааруулах үе шат (ALERFA)
disturbance disturbance of consciousness or function	хэвийн байдлыг өөрчлөх, задлах, задаргаа сэтгэхүйн, эсхүл үйл хөдлөлийн хэвийн бус байдал (IND-67)
ditching	усан дээр ослын буулт үйлдэх
division group (Part 92)	бүлэг групп
document documentation supporting document	баримт бичиг баримт бичгүүд, баримт бичиг бүрдүүлэх, баримт бичгийн бүрдэл дагалдах баримт бичиг
drawing three view drawing	зураг, техникийн зураг гурван талт зураг
driving driven	хөтлөгч хөтлөгдөгч
drug oral drug medication substance preparation treatment	эм, эмийн бодис уудаг эм эмийн бодис бодис эмийн бэлдмэл эмчилгээ
dual flight dual flight controls dual flight instruction dual flight time dual flight instructor training	хамтарсан нислэг хосолсон нислэгийн удирдлага хамтарсан нислэгийн зааварчилгаа хамтарсан нислэгийн цаг хамтарсан нислэгийн зааварчилгаа өгөх багшийн сургалт
due time due date by the due date due maintenance	үлдэгдэл хугацаа, хугацаа дуусах цаг эцсийн хугацаа (тайлан), хугацаа дуусах өдөр тогтоосон хугацаанд хийгдэх хугацаа нь болсон техник үйлчилгээ
during any time during any period	бүх цаг хугацаанд, аливаа цаг хугацаанд, аль ч үед аль ч үед

Англи	Монгол
during the night during the day	шөнийн цагаар өдрийн цагаар
duties privilege responsibility duties and responsibilities accountable accountability policy safety indicator safety target	албан үүрэг, ажил үүрэг эрх хариуцлага үүрэг болон хариуцлага үүрэг хүлээсэн, санхүүжүүлэх үүрэгтэй санхүүжүүлэх чадвар бодлого аюулгүй байдлын үзүүлэлт аюулгүй байдлын зорилтот түвшин
duty time duty period duty time limitation flight and duty time Fatigue of Flight Crew	үүрэг гүйцэтгэх цаг үүрэг гүйцэтгэх хугацаа ажлын цагийн хязгаарлалт нислэгийн болон үүрэг гүйцэтгэх цаг нисэх багийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт

E

Англи	Монгол
EDTO - extended diversion time operation EDTO alternate aerodrome EDTO significant system EDTO pre-departure service check EDTO verification flight EDTO maximum diversion time	EDTO нислэг - даялах хугацаа сунгасан нислэг EDTO нислэгийн бэлтгэл аэродром EDTO нислэгт нөлөөлөх систем EDTO нислэгт нисэн гарахын өмнөх үйлчилгээний шалгалт EDTO бататгах нислэг EDTO максимум даялах хугацаа
effective on current	хүчинтэй хүчинтэй
efflux	агаарын урсгал
egress provision	гарах нөхцөл
ejection seat or associated egress or jettison system	харвах суудал, эсхүл холбогдох гарц, эсхүл жэттисон систем
electric power supply	цахилгааны эх үүсвэр, цахилгааны хангамж
electrical generating system	цахилгаан үүсгэх систем
eligible eligibility eligibility requirement	тохирох нөхцөл хангах, хүсэлт гаргах нөхцөл нөхцөл хангах шаардлага
embarking on board disembarking	суух бүхээгт нь байх буух
embodiment	хэрэгжүүлэлт
emergency repetitive applicable -AD embodied found embodied	яаралтай давтамжит хамааралтай - НТЧ-ын Удирдамж хэрэгжүүлсэн хэрэгжүүлсэн болохыг тогтоосон
emergency electrical supply emergency evacuation emergency landing emergency procedure emergency situation action plan	онцгой нөхцөлийн цахилгаан хангамж онцгой нөхцөлийн нүүлгэн шилжүүлэлт, онцгой нөхцөлийн үед дүрвэн гарах онцгой нөхцөлийн буулт онцгой нөхцөлийн журам, онцгой байдлын журам (ИНД-139) онцгой нөхцөлийн үеийн арга хэмжээний төлөвлөгөө
emergency exit emergency exit evacuation equipment	ослын гарц ослын гарцны аврах төхөөрөмж
emergency landing capability	онцгой нөхцөлийн буулт үйлдэх чадвар
emergency medical kit first aid kit	эмнэлгийн түргэн тусламжийн иж бүрдэл анхны тусламжийн иж бүрдэл
exceptional circumstance period of emergency interest of public safety	тусгай нөхцөл онцгой нөхцөлийн үед нийтийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхол
employed	үндсэн ажилтнаар

Англи	Монгол
contracted	гэрээгээр
employee	ажилтан
tenant	түрээслэгч
contractor	гэрээт гүйцэтгэгч
endorse	баталгаажуулсан тэмдэглэл хийх
endorsement	баталгаажуулсан тэмдэглэл
endorsements imposed	заасан баталгаажуулсан тэмдэглэл
impose condition	нөхцөл тогтоох
endurance	ашиглалт даах
bench	бенч
structure integrity	бүтцийн бүтэн байдлын, хүчилсэн эд ангийн цогц байдлын
functional	ажиллагааны
operational - test	үйл ажиллагааны - тест
enforcement	(дүрэм) сахиулах
enforcement rule	албадлагын дүрэм
enforcement procedure	албадлагын журам
enforcement objective	албадлагын зорилго
enforcement action	албадлагын арга хэмжээ
enforcement sanction	албадлагын шийтгэл
enforcement tools	албадлагын хэрэгсэл
enforcement processing	албадлагын хэрэгжүүлэлт
enforcement program	албадлагын хөтөлбөр
enforcement regulations	албадлагын дүрэм
enforcement requirement	албадлагын шаардлага
law enforcement officers	хууль сахиулах ажилтан
special emphasis enforcement	онцгойлон анхаарах албадлага
formal legal action	хуулиар шийтгэх арга хэмжээ
formal adjudication	хуулийн дагуу шийтгэх
engine emission	хөдөлгүүрийн хийн ялгаруулалт
pollutant	бохирдол
egress	гаралт, ялгарах
engine inoperative	хөдөлгүүр ажиллагаагүй
engine failure	хөдөлгүүр татгалзах
engine oil consumption monitoring program	хөдөлгүүрийн тосны зарцуулалтыг хянах хөтөлбөр
engine pod	хөдөлгүүрийн доод өөхий
enrolment with	элсэхдээ, элсэлт
en-route IFR procedures	нислэгийн замын дагуух IFR-ийн журам
en-route navigation	замын дагуух нислэг
terminal navigation	аэродромын нислэг навигаци
navigation guidance	нислэг чиглүүлэх
en-route phase	нислэгийн замын дагуух үе шат
cruise phase	аяллын нислэгийн үе шат
approach phase	ойртолтын үе шат
approach and landing phase	ойртолт болон буултын үе шат
climb phase	өндөр авалтын авах үе шат
take-off and initial climb phase	хөөрөлтийн болон өндөр авалтын эхний үе шат
take-off phase	хөөрөлтийн үе шат
entered in log	бүртгэлийн дэвтэрт бичилт хийсэн
log entry	бүртгэлийн дэвтэрт бичилт хийх (ИНД-66), нисгэгчийн дэвтэрт мэдээлэл оруулах (ИНД-61)
logbook entry	нисгэгчийн дэвтэрт мэдээлэл оруулах
entitled to be	тооцох, эрхтэй болно
environmental sensor	хүрээлэн буй орчныг тандах мэдрэгч
equipment	төхөөрөмж
role equipment	нэмэлт төхөөрөмж
airborne equipment	нислэгийн төхөөрөмж
usable airborne equipment	ашиглаж болох нислэгийн төхөөрөмж
equipped	тоноглогдсон, тоногдсон
equivalent	дүйцэх
equivalent level of safety	аюулгүй байдалд дүйцэх түвшин
escape route	дайжих зам

Англи	Монгол
escorting escorted	дагуулах дагалдах (VIP), харгалзах (custody)
essentially principally	үндсэндээ, зарчмын хувьд ерөнхийдөө, зарчмын хувьд
established to ensure the organisation's compliance with, and the adequacy of, the procedures required by this Part	Энэ Дүрмээр шаардсан тухайн журам нь дүрмийн шаардлага хангасан ба тухайн байгууллага түүнийг хэрэгжүүлж байгааг бататгах зорилгоор
estimated calculated forecasted planned scheduled regular	тооцоот тооцоолсон баримжаат төлөвлөсөн хуваарьт тогтмол
evacuating evacuation escape	нүүлгэн шилжүүлэх, дүрвэн гарах нүүлгэн шилжүүлэлт, дүрвэх дайжих
evacuation slide, evacuation chutes escape rope	нүүлгэн шилжүүлэх гулсуур ослын гарцны олс
evaluate evaluator proficiency evaluation examination for proficiency flight time evaluation flight evaluation continuing qualification evaluation line-operating flight time evaluation evaluation period evaluation program	дүгнэх дүгнэгч-нисгэгч, дүгнэгч мэргэжлийн ур чадварын дүгнэлт мэргэжлийн ур чадварын шалгалт нислэгийн цагийн дүгнэлт нислэгийн дүгнэлт мэргэшил хадгалах дүгнэлт шугамын үйл ажиллагааны нислэгийн цагийн дүгнэлт дүгнэлтийн хугацаа дүгнэлтийн хөтөлбөр
examiner evaluator	шалгагч дүгнэгч-нисгэгч, дүгнэгч
except as except for except if except as provided in paragraph except when	аас гадна бусад тохиолдолд хэрэв ...-аас бусад тохиолдолд ... -д зааснаас бусад тохиолдолд ... -ээс бусад тохиолдолд
except under	заагаагүй
exclusive exclusively	онцгой, зөвхөн, дангаар нь
executive capacity	эрхийнхээ хүрээнд, гүйцэтгэх чадвар
exemption exception	чөлөөлөх үл хамаарах
exercise exercise the privilege	эдлэх, хэрэгжүүлэх эрх эдлэх, эрх хэрэгжүүлэх
exhibit behavioural characteristic	зохисгүй ааш араншин гаргаж байгаа
exhibition airworthiness certificate	үзүүлбэрийн НТЧ-ын гэрчилгээ
existing object immovable object fixed object mobile object	одоо байгаа байгууламж хөдөлгөөнгүй байгууламж суурин байгууламж хөдөлгөөнтэй байгууламж
existing or expected meteorological conditions	одоогийн, эсхүл таамаглаж байгаа цаг уурын нөхцөл
existing problems or potential causes of problems	оршин байгаа хүндрэлтэй асуудал, эсхүл хүндрэлтэй асуудлын боломжит шалтгаан
exit entry	гарц орц
expanded checklist in the operations manual checklist	үйл ажиллагааны зааврын дэлгэрэнгүй шалгах хуудас шалгах хуудас
expected time estimated time of arrival (ETA) estimated elapsed time expected approach time	баримжаат цаг тооцоот нисэн ирэх цаг тооцоот өнгөрөлтийн цаг баримжаат ойртолтын цаг
experimental flying	туршин нисэх

Англи	Монгол
expiry date	дуусах хугацаа
export airworthiness certificate	экспортын НТЧ-ын гэрчилгээ
exposition	ерөнхий заавар
extend revise terminate (Part 157)	сунгах шинэчлэх цуцлах
extended over-water operation	усан дээгүүрх үргэлжилсэн нислэгийн үйл ажиллагаа
extends above	дээш өргөгдсөн
extensively	өргөн хүрээтэйгээр, далайцтайгаар, томоохон,

F

Англи	Монгол
facility	байгууламж
failure rupture fracture	эвдрэл, татгалзал хэлбэрээ алдан эвдрэх (зөөлөн) хагарах, бутрах (хатуу эд)
falcification	хуурамчаар үйлдэх
fare paying	төлбөртэй зорчигч
fault defect malfunction inoperative failure discrepancy	алдаа гэмтэл буруу ажиллах, доголдох ажиллагаагүй болох татгалзах зөрүүтэй байдал, үл тохирол
feature design features featureless terrain	хэв шинж, дүр төрх загварын хэв шинж онцлох шинж тэмдэггүй газар
feedback	санал хүсэлт, эргэж мэдээлэх, гэдрэг холбоо
fibre reinforced plastic	мяндсаар хүчилсэн пластик
final approach final approach fix final approach segment final approach course continuous descent final approach (CDFA) stabilized descent initial approach fix	ойртолтын төгсгөл ойртолтын төгсгөлийн цэг (FAF) ойртолтын төгсгөлийн сегмент ойртолтын төгсгөлийн чиглэл үргэлжилсэн өндөр алдалттай ойртолт төгсгөл (CDFA) жигд өндөр алдах ойртолтын эхлэлийн цэг
fire extinguisher	гал унтраагуур
firearms weapon weaponry pyrotechnic rifle pistol ammunition	галт зэвсэг зэвсэг зэвсэглэл пиротехник урт буу, буу гар буу сум хэрэгсэл
first person view system	дүрсийг дэлгэцээр харж удирдах систем
fit and proper person proper condition	тохирох зөв хүн тохиромжтой нөхцөл
fixed point fixed-wing aircraft rotary-wing aircraft	хөдөлгөөнгүй цэг, тогтсон цэг хөдөлгөөнгүй-далавчит агаарын хөлөг ротор-далавчит агаарын хөлөг
flags, display flag	туг, дарцаг
flaps leading edge trailing edge	флапс урд ирмэг хойд ирмэг
flight attendant flight attendant trainer flight attendant assessor	бүхээгийн ажилтан сургагч-бүхээгийн ажилтан бүхээгийн ажилтанд үнэлгээ хийх этгээд
flight check flight check system operational flight check	нислэгийн шалгалт нислэг-шалгах тогтолцоо үйл ажиллагааны нислэгийн шалгалт

Англи	Монгол
route check	чиглэлийн нислэгийн шалгалт
pre-flight check	нислэгийн өмнөх үзлэг, нислэгийн өмнөх шалгалт
pilot line training	нисгэгчийн шугамын нислэгийн сургалт
en-route inspection	нислэгийн замын дагуух шалгалт
aerodrome proficiency check	аэродромын ур чадварын шалгалт
night flight training	шөнийн нислэгийн сургалт
dual flight instructor training	хамтарсан нислэгийн зааварчилгаа өгөх багшийн сургалт
terrain awareness training	газрыг мэдрэх системийн сургалт, газрыг мэдрэх сургалт
aerobatics flight training	аэробатик нислэгийн сургалт
aerial topdressing training	агаараас бордоо цацах сургалт
aerial spraying rating training	агаараас шингэн цацах зэрэглэлийн сургалт
aerial VTA rating training	агаараас мэрэгчийн хор цацах сургалт
approved flight examiner training	зөвшөөрөгдсөн шалгагч-нисгэгчийн сургалт
flight control guidance system	нислэгийг удирдан хөтлөх систем
directional guidance	чиглэлээр хөтлөх, чиглэлийн хөтлөлт
lateral guidance	хэвтээ хөтлөх, хэвтээ чиглүүлэх
vertical guidance	босоо хөтлөх, босоо чиглүүлэх
lateral displacement	хажуугийн шилжилт
flight crew	нисэх баг
flight crew member	нисэх багийн гишүүн
flight attendant	бүхээгийн ажилтан
flight crew compartment	нисэх багийн бүхээг
cockpit	нислэгийн бүхээг
flight deck	нислэгийн бүхээг
flight crew station	нисэх багийн суудал, нисэх багийн хэрэглэлийн самбар
pilot station	нисгэгчийн суудал, нисгэгчийн хэрэглэлийн самбар
flight duty limitation	нислэгийн үүрэг гүйцэтгэх хугацааны хязгаарлалт
flight duty period	нислэгийн үүрэг гүйцэтгэх хугацаа
flight identification	нислэгийн дугаар
flight path	нислэгийн зам
flight trajectory	нислэгийн траектори
area navigation route	бүсийн нислэгийн чиглэл
flight radiotelephone operator ratings	нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл
flight segment	нислэгийн сегмент
route segment	замын сегмент
approach segment	ойртолтын сегмент
initial approach segment	ойртолтын эхний сегмент
intermediate approach segment	ойртолтын дундын сегмент
final approach segment	ойртолтын төгсгөлийн сегмент
visual approach segment	ил харааны ойртолтын сегмент
missed approach segment	ойртолтоос 2-т гарах сегмент
flight time crediting	нислэгийн цагийг тооцох
crediting time	тооцох цаг
flight training	нислэгийн сургалт
flight instruction	нислэгийн зааварчилгаа
training exercise	сургалтын дасгал
dual flight instructor training	хамтарсан нислэгийн багшийн сургалт
flight level	нислэгийн түвшин
ground level	газрын түвшин
sea level	далайн түвшин
high sea	их далай
cruising level	аяллын түвшин
floor level emergency exit	шалны түвшний ослын гарц
floor proximity emergency escape path marking	шалны ойролцоох ослын дайжих замын тэмдэглэгээ
follow up corrective action	залруулах арга хэмжээг эргэн шалгах
follow-up audit	эргэн шалгах аудит
initial audit	анхан шатны аудит
preliminary audit	урьдчилсан аудит
for each aeroplane it operates	үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоц
for the grant	эзэмшихээр, эзэмшихийн тулд
issue	олгох

Англи	Монгол
grant	авах, эзэмших
for the purpose of this Part for the purpose of paragraph	энэ Дүрэмд ... -ийг ойлгоно, энэ дүрмийн зорилгоор энэ зүйлд... -ийг ойлгоно, энэ зүйлийн зорилгоор
forecast probability	урьдчилсан мэдээний магадлал
forecast weather condition	цаг агаарын нөхцөлийн урьдчилсан мэдээ
forecast trajectory	баримжаат траектор
forecast time	баримжаат цаг
formation flight	жагсаалын нислэг
forthwith surrender	нэн даруй хураалгана
freight area	багц ачааны талбай
frequencies allocated to the aeronautical mobile service	нисэхийн хөдөлгөөнт холбооны үйлчилгээнд зориулан тогтоосон давтамж
frequency interval	давтамж үечлэл
frequently asked questions	түгээмэл асуултууд
fuel	түлш
petrol	бензин
kerosene	керосин
diesel	дизель
oil	тос
grease	тосолгоо
flamable product	шатамхай бүтээгдэхүүн
flammable liquid	шатамхай шингэн, шатахуун
fuel endurance	түлштэй байх нислэгийн хугацаа
full scale cabin training device type specific cabin training device	бодит хэмжээтэй бүхээгийн сургалтын хэрэгсэл тухайн маягт тохирсон бүхээгийн сургалтын хэрэгсэл
full-stop landing	бүрэн зогсолттой буулт
function	ажил, үйлдэл
activity	ажиллагаа
duty	үүрэг, ажил үүрэг
responsibility	хариуцлага, үүрэг хариуцлага
authority	эрх
function test	ажиллагааны тест
operation test	үйл ажиллагааны тест
self-test	өөрийгөө шалгах тест
further particulars	нэмэлт мэдээлэл

G

Англи	Монгол
GA AOC Airline AOC	ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ шугамын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ
gauge	хэмжих хэрэгсэл
measuring equipment	хэмжих төхөөрөмж
gazette	албан ёсны хэвлэл, www.mcaa.gov.mn
general direction	эрүүл мэндийн ерөнхий чиглэл
geographical co-ordinate	газар зүйн солбицол
geographical feature	газар зүйн онцлог шинж
glass fibre reinforced resin	шилэн даавуугаар бэхжүүлсэн резин
glide profile	гулгалтын схем
glide slope	глиссад, гулсалтын налуу
glide path	глиссадын зам, гулсалтын зам
slope indicator	налуу заах хэрэглэл
glider or powered glider	глайдер, эсхүл моторт-глайдер
gliding or autorotational distance	халин нисэх, эсхүл авторотациар буух зай
gliding organisation	глайдерын байгууллага
go around	2-т гарах
missed approach	ойртолтоос 2-т гарах
touch and go	буугаад хөөрөх
Government agency	Төрийн захиргааны байгууллага
grace provisions	давуу нөхцөл

Англи	Монгол
grade credit mark examination credit grading system	үнэлгээ, зэрэг кредит дүн шалгалтын дүн үнэлгээний систем
gradient positive slope	градиент өгсүүр гадаргуу
granting of certificate	тухайн гэрчилгээг эзэмших
great circle	их тойрог
gross mass gross weight combined mass gross-gradient	нийт жин, нийт масс нийт жин нийлбэр жин нийт-градиент
ground examination ground training ground training course comprehensive training course	газрын бэлтгэл шалгалт газрын бэлтгэл сургалт газрын бэлтгэл сургалтын курс цогц сургалтын курс
ground proximity warning system (GPWS)	газар ойртсоныг анхааруулах систем
ground support operation (supporting ground operation)	газрын дэмжих үйл ажиллагаа
ground vehicles	газрын үйлчилгээний тээврийн хэрэгсэл
guideline guidance information	зааварчилгаа, хөтлөх шугам зааварчилгааны мэдээлэл, чиглүүлэх мэдээлэл (ИНД-139)

H

Англи	Монгол
hand search	гараар шалгах
hand-held fire extinguisher, hand fire extinguisher portable fire extinguisher	гар-гал унтраагуур зөөврийн гал унтраагуур
handling	зохицуулах, хийх
handling preservation storage	арчилгаа удаан хугацааны хадгалалтад шилжүүлэх хадгалалт
hard landing	хатуу буулт үйлдэх
has expired suspended revoked cancelled	хугацаа дууссан түдгэлзүүлсэн хүчингүй болгосон цуцалсан
has responsibility for responsible for	хариуцдаг, хариуцсан хариуцсан
hazard register	аюулын бүртгэл
heading course	чиглэл курс, чиглэл
head-wind component tail-wind component	урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг
health and safety representative (HSR) health and safety unit (HSU) health and safety at Work Act (HSWA)	хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй хариуцсан ажилтан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй хариуцсан нэгж хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль
heliport	хэлипорт
high-water mark	ус дээд түвшинд байхад
historical record	түүхэн бүртгэл
hold stowed baggage	бүртгэгдсэн тээш
holds delegation delegation	шилжүүлсэн эрх эзэмших шилжүүлсэн эрх
homing signal	байрлалаа заах дохио
hopper or spray tank	хуурай, эсхүл шингэний сав
horizontal visibility good visibility flight visibility	хараа, алсын барааны харагдац харагдац сайн, үзэгдэх орчин сайн нислэгийн хараа

Англи	Монгол
Han uul district (HUD) Sukhbaatar district (SBD) Bayanzurkh district (BZD) - for address	Хан-Уул дүүрэг (ХУД) Сүхбаатар дүүрэг (СБД) Баянзүрх дүүрэг (БЗД) - хаягийн хувьд
human factors human performance crew resource management	хүний хүчин зүйл хүний чадавхи нисэх багийн нөөцийн удирдлага

Англи	Монгол
ICAO Contracting state State of certification State of registry State concerned	ICAO-гийн Хэлэлцэн тохирогч Улс гэрчилгээжүүлсэн Улс Бүртгэгч Улс тухайн улс
icing condition	мөстөлтийн нөхцөл
identification information	таньж тогтоох мэдээлэл
identified aircraft unidentified flight	танигдсан агаарын хөлөг танигдаагүй нислэг
identify identified identifier	таньж тогтоох, ангилах таньж тогтоогдсон таних нэр томъёо
identity personnel identity identification card, information, plate	таних, таних тодорхойлолт биеийн байцаалт таних үнэмлэх, мэдээлэл, пайз
if an emergency occurs if any if applicant is entitled if Director is satisfied if satisfied if the person seeks to	хэрэв, онцгой нөхцөл үүсвэл (процедурын хувьд) хэрэв байгаа бол хүсэлт гаргагч нь ... эрхтэй бол хэрэв Дарга ... хангасан гэж үзвэл хэрэв хангасан бол хэрэв тухайн этгээд нь ... -г зорьж байгаа бол
IFR VFR special VFR controlled VFR VFR operation	IFR VFR тусгай VFR хяналттай VFR VFR нислэгийн үйл ажиллагаа
IMC VMC	хэрэглэлийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл ил харааны нислэгийн цаг уурын нөхцөл
immediate hazard	аюулд хүргэх
immediately preceding consecutive	өмнө үргэлжилсэн дараалсан
immobilise immovable object fixed obstacle obstruction obstructed unobstructed shielded	хөдөлгөөнгүй болгох хөдөлгөөнгүй байгууламж суурин саад саад учруулах саадтай саадгүй халхлагдсан
impact force	үйлчлэх хүч
impracticable impossible	тохиромжгүй боломжгүй
improvised	гар хийцийн
in accordance with in respect with regarding in addition to in case in the event in effect on 10 May 1993 in order for	...ийн дагуу талаар, холбоотой, хувьд, тухай, хүндэтгэлтэйгээр талаар, тухай мөн, түүнчлэн, үүн дээр нэмж, -ээс гадна ... тохиолдолд ... тохиолдолд 1993 оны 5-р сарын 10-ны өдрөөс хүчин төгөлдөр болсон ...-ийн тулд
in spite, despite, notwithstanding	үл харгалзан, ...гүй байгаа боловч, хэдий ч

Англи	Монгол
subject to	-г харгалзан
avoid to doubt	өөрөөр ойлгохоос сэргийлж, эргэлзээ үүсгэхгүй байх үүднээс
avoidance of doubt	эргэлзээ үүсгэхгүй байх
inadvertent	санаандгүй, гэнэтийн
inadvertent change to flight plan	нислэгийн төлөвлөгөөний гэнэтийн өөрчлөлт
inadvertent non-deliberate	санамсаргүй санаандгүй
in-air	агаарт
on-ground	газарт
incapacitation	үүрэг гүйцэтгэх чадвараа алдах
incapacitating injury	ажил үүргээ гүйцэтгэх чадварыг алдуулах гэмтэл
including but not limited to	... багтаасан, гэхдээ үүгээр хязгаарлагдахгүй бусад
independent	бие даасан, хамааралгүй
independently verified	үл хамаарах байдлаар бататгах
indexing	индексжүүлэлт
indicator	заах хэрэглэл
instrument	хэрэглэл
aid	туслах хэрэгсэл
individual	тусгайлан зориулах, бие даасан, салангид, ангид
discrete	салангид, салаа
individual airworthiness certificate	бие даасан НТЧ-ын гэрчилгээ
indoctrination	үзэл баримтлалын
introduction	танилцах
qualification	мэргэшүүлэх
upgrade	шат ахих, дээшлүүлэх
industry-developed standard	үйлдвэрлэл-хөгжүүлсэн стандарт
inertial navigation systems	инерцийн навигацгийн систем
in-flight drill	нислэгийн үед нягтлан шалгах
information originator	мэдээллийн эх үүсвэр
information sign	мэдээлэх тэмдэг
information marking	мэдээлэх тэмдэглэгээ
instruction marking	зааварчлах тэмдэглэгээ
stop bar	"Зогс" тэмдэг
infringement notice	зөрчлийн мэдэгдэл
initial boiling point	буцалж эхлэх хэм
flash point	дөл үүсэх хэм, ноцох температур
initially assess	суурь үнэлгээ
initiate	эхлүүлэх, гаргах
input meteorological information	цуглуулсан цаг уурын оролтын мэдээлэл
output meteorological information	боловсруулан гаргадаг цаг уурын мэдээлэл
inspection authorisation	шалгах эрх (ИНД-66)
instructed	зааварчилгаа өгсөн
instruction	зааварчилгаа
guide	гарын авлага
manual	заавар
handbook	гарын авлага
procedure	журам
rule	дүрэм
act	хууль (цогц-том)
law	хууль (жижиг)
instrument runway	хэрэглэлийн ХБЗ
non-instrument runway	хэрэглэлийн бус ХБЗ
non-precision approach runway	нарийвчлалтай бус ойртолтын ХБЗ
precision approach runway	нарийвчлалтай ойртолтын ХБЗ
instrument	хэрэглэл
instrument approach procedures	хэрэглэлийн ойртолтын журам
instrument approaches to specified minima	тодорхой өгөгдсөн минимум хүртэл хэрэглэлийн ойртолт
instrument landing system	хэрэглэлээр буулт үйлдэх систем
instrument meteorological conditions	хэрэглэлийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл
instrument procedure charts	хэрэглэлийн журмын зураг
instrument rating	хэрэглэлийн зэрэглэл

Англи	Монгол
integral component	нэгдмэл бүрдэл хэсэг
integrity readiness	бүрэн бүтэн байдал, үнэн зөв байдал, тохирол бэлэн байдал
integrity monitoring system integrity monitoring	үйл ажиллагааны нэгдмэл байдлын хяналтын тогтолцоо, үнэн зөв байдлын хяналтын тогтолцоо, тохирлын мониторинг
intended intended use of product intended operation intended function intended to be used	зорьсон, төлөвлөсөн бүтээгдэхүүнийг хэрэглэх зориулалт зориулалтын үйл ажиллагаа зориулагдсан ажиллагаа ашиглахаар төлөвлөсөн
intensity	тодроц, гэрлийн хүч
interest not contrary in interests of aviation safety interest of safety	ашиг сонирхол нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд харшлахгүй аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд
interfer interference	нөлөөлөх нөлөө
interior exterior	дотор гадна
internal quality assurance internal quality assurance system safety assurance	дотоод чанар баталгаажуулалт дотоод чанар баталгаажуулалтын тогтолцоо аюулгүй байдлын баталгаажуулалт
international air navigation	олон улсын нислэг
International Telecommunication Union (ITU) aeronautical telecommunication network (ATN) aeronautical fixed telecommunication network (AFTN) aeronautical fixed service (AFS) aeronautical telecommunication agency aeronautical mobile-satellite service aeronautical mobile-satellite (route) service aeronautical mobile service aeronautical station aeronautical radio navigation service	Олон улсын радио холбоо нисэхийн цахилгаан холбооны сүлжээ (ATN) нисэхийн суурин цахилгаан холбооны сүлжээ (AFTN) нисэхийн суурин холбооны үйлчилгээ (AFS) нисэхийн цахилгаан холбооны байгууллага нисэхийн хөдөлгөөнт хиймэл дагуулын үйлчилгээ нисэхийн хөдөлгөөнт хиймэл дагуулын (замын) үйлчилгээ нисэхийн хөдөлгөөнт холбооны үйлчилгээ нисэхийн холбооны станц нисэхийн радио навигацийн үйлчилгээ
introduction segment recurrent segment transition segment upgrade segment (training) synthetic flight trainer segment	танилцах үе шат давтан үе шат шилжих үе шат шат ахих үе шат (сургалт) синтетик нислэгийн дадлагажуурын үе шат
investigation interrogation proceeding testimony deposition deponent attorney	шинжлэн шалгах (Аппех 13), хянан шийдвэрлэх (Шүүх) асуулга, байцаах шүүн хэлэлцэх гэрчийн мэдүүлэг хууль сонсгож мэдүүлэг авах, хууль сонсгож авсан мэдүүлэг хууль ёсны төлөөлөгч өмгөөлөгч
is eligible for installation	суурилуулахад тохиромжтой
is never in doubt	итгэлтэй, хэзээ ч эргэлзэхгүйгээр
is no longer valid	цаашид хүчингүй болох
is required to be operated with a co-pilot	хамтран нисгэгчтэй ажиллахыг шаарддаг
is responsible for	хариуцсан, хариуцлага хүлээсэн
issue	олгох, гаргах
item part spare part component assembly appliance device apparature appurtenance accessory	эд зүйл, хэсэг эд анги солигдох эд анги, сэлбэг эд анги бүрдэл хэсэг иж бүрдэл хэрэгсэл төхөөрөмж аппарат аппаратур туслах тоноглол

Англи	Монгол
equipment	төхөөрөмж

J

Англи	Монгол
jet blast blast	тийрэлтэт хийн урсгал хийн урсгал
jettison jettisonable	жэттисон салгах боломжтой
jig	эталон
joining the aerodrome traffic circuit	аэродромын нислэгийн хөдөлгөөний хайрцагт нэгдэх
judgement sound judgement appropriate levels of judgement and command	зөв тодорхойлох зөв тодорхойлж илэрхийлэх хангалттай түвшинд нөхцөл байдлыг зөв тодорхойлж, шийдвэр гарган удирдах
jurisdiction	эрх

K

Англи	Монгол
killed injured wounded	амь насаа алдсан, алагдсан гэмтсэн шархадсан
kite rocket ballon unmanned aircraft drone parasail gyroglider hang glider	цаасан шувуу пуужин бөмбөлөг хүнгүй агаарын хөлөг дрон парасэйл жиро-глайдер ханг-глайдер
knowledge deficiency report	хангалтгүй дүгнэгдсэн мэдлэгийн тайлан
known unknown customer	бүртгэлтэй бүртгэлгүй харилцагч

L

Англи	Монгол
lag oscillation	хоцролт хэлбэлзэл
landing area, PLA	буултын талбай шүхрээр буух талбай
landing distance permitted landing distance	буултын зай зөвшөөрөгдсөн буултын зай
landing gear, undercarrage	газардах анги
landings from instrument approaches	хэрэглэлийн ойртолтоор буулт үйлдэх
laser sky display laser-beam irradiance illuminance	лазерын гэрлээр тэнгэрт тусгах үзүүлбэр лазерын гэрэл гэрлийн цацраг гэрэлтүүлэг
lateral distance vertical distance	хөндлөн зай босоо зай
launch site (glider)	хөөргөх талбай
law enforcement agency	хууль сахиулах байгууллага
lawful authority	эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрөл
layout cabin layout seat layout	загвар, дүрс, схем зураг, бүтэц бүхээгийн зураг суудлын байрлалын зураг
legible placard placarded	ойлгомжтой зурагт хуудас плакард байрлуулах
legibly	гаргацтайгаар

Англи	Монгол
legible	гаргацтай
liaison with	... тай харилцах
licence	үнэмлэх
licensing	үнэмлэхжүүлэлт
licensing authority	үнэмлэхжүүлэх эрх бүхий байгууллага
life preserver	аврах хэрэгсэл
life jacket	аврах хантааз
life-raft	аврах завь
survival locator light	байршил заагч аврах гэрэл
survival kit	аврах иж бүрдэл
flare kit	гэрэл цацруулах иж бүрдэл
lified	ашиглалтын хязгаарлалттай
life limited	ашиглалт хязгаарлагдсан
finite life	ашиглалтын хязгаар
lifetime	насан туршид, байнга
timeliness	тухайн цаг хугацаа
light	гэрэл
lighting	гэрэлтүүлэг
lighting system	гэрэлтүүлгийн систем
likely to be encountered	илэрч болох, илэрдэг байж болох
limit	хязгаар
limitation	хязгаарлалт
restriction	хорио (аэродромд), хязгаарлалт (агаарын зай, үнэмлэх),
limited	хязгаарлагдмал
restricted (awd certificate)	хязгаарлалттай (НТЧ гэрчилгээ)
line-operating flight time	шугамын үйл ажиллагааны нислэгийн цаг
line-operating flight time evaluation	шугамын үйл ажиллагааны нислэгийн цагийн дүгнэлт
liner	доторлогоо
inner	дотор
outer	гадна
outside	гадна тал
lines of safety responsibility	аюулгүй байдлын хариуцлагын шугаман хамаарал
listed exceptions	үл хамаарлын жагсаалт
listed in	заагдсан
load manifest	ачааллын мэдэгдэл
load sheet	ачааллын хуудас
load-bearing surface	даацын гадаргуу (ачаалал даах гадаргуу)
non-load-bearing surface	даацын бус гадаргуу (ачаалал даахгүй гадаргуу)
location	байрлал
position	байршил
logbook	бүртгэлийн дэвтэр
pilot logbook	нисгэгчийн дэвтэр
air traffic controller's logbook	НХҮ-ний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр
flight service operator's logbook	НХҮ-ний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр
ATS personnel logbook	НХҮ-ний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр
parachutist logbook	шүхэрчний дэвтэр
daily flight record (journey log book)	нислэгийн бүртгэлийн дэвтэр
technical log	техникийн бүртгэлийн дэвтэр
maintenance logbook	техник үйлчилгээний бүртгэлийн дэвтэр
longitude	уртраг
latitude	өргөрөг
navigation grid	навигацийн тор
Magnetic North	соронзон хойд зүг
low flying zone	нам өндрийн нислэгийн бүс
lower licence or rating	доод эрэмбийн үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл
LSA airworthiness certificate	спортын хөнгөн агаарын хөлгийн НТЧ-ын гэрчилгээ

M

Англи	Монгол
MAC AMEL IA	техник үйлчилгээний эрхийн гэрчилгээ (MAC) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэх (AMEL) шалгах эрхийн гэрчилгээ (IA)
magnetic particle detector	соронзон бөөмийн үртэс илрүүлэгч
maintained	ашиглагдаж байгаа, хадгалагдсан
maintenance log maintenance manual maintenance program extended maintenance program maintenance review	техник үйлчилгээний дэвтэр техник үйлчилгээний заавар техник үйлчилгээний хөтөлбөр техник үйлчилгээний өргөтгөсөн хөтөлбөр техник үйлчилгээний дүгнэлт
major minor major modification	их хэмжээний, том, том хэмжээний, ихэнх, дийлэнх жижиг том модификаци, том хэмжээний модификаци
management	удирдлага
mandatory mandatory AD mandatory compliance mandatory sign	заавал мөрдөх заавал хэрэгжүүлэх НТЧ-ын Удирдамж заавал хэрэгжүүлэх заавал мөрдөх тэмдэг
manipulate the controls	нислэгийн удирдлагад оролцох
manner method	хэлбэр, аргачлал, арга хэлбэр арга
manoeuvring area	маневрын талбай
manufactured fabricated marked maintained reconditioned repaired	үйлдвэрлэсэн хийсэн тэмдэглэсэн хадгалсан нөхцөл сайжруулсан засварласан
manufacturing organisation	үйлдвэрлэх байгууллага
margin of error error margin undesired state error mitigation	алдааны нөөц хязгаар алдааны нөөц хязгаар тодорхойгүй төлөв байдал алдааг багасгах
mark marker sign marking symbol	таних тэмдэг тэмдэгт, маркер тэмдэг тэмдэглэгээ бэлэгдэл, тэмдэг
marker beacon receiver aeronautical beacon aeronautical fixed service aerodrome beacon	маркерын дохио хүлээн авагч нисэхийн гэрэлт дохио нисэхийн суурин холбооны үйлчилгээ аэродромын гэрэлт дохио
material change materially altered materially affect	нөлөө бүхий өөрчлөлт, бодит өөрчлөлт бодитоор өөрчлөгдсөн бодитоор нөлөөлөх
matter	асуудал, зүйл
maximum certificated seating capacity	гэрчилгээжсэн максимум суудлын багтаамж
maximum certificated take-off weight (MCTOW) maximum approach weight maximum landing-climb weight maximum landing weight	гэрчилгээжсэн максимум хөөрөлтийн жин (MCTOW) максимум ойртолтын жин максимум буултын үед өндөр авах жин максимум буултын жин
maximum continuous power	тасралтгүй ажиллах максимум хүч
maximum permissible	максимум зөвшөөрөгдөх
may be required by the Director as indicated on the form	маягтад заасны дагуу Даргын шаардаж болох
may have been	байж магадгүй
mean approach attitude	ойртолтын дундаж байрлал
means and method means of assistance	хэлбэр болон арга туслах хэлбэр

Англи	Монгол
means of indicating	үзүүлэх хэрэгсэл
medical assessment report	эрүүл мэндийн үнэлгээний тайлан
medical condition	эрүүл мэндийн нөхцөл
medical conditions considered	анхаарал татсан, эргэлзээтэй эрүүл мэндийн нөхцөл
medical deficiency	эрүүл мэндийн дутагдал
medical endorsement	эрүүл мэндийн баталгаажуулсан тэмдэглэл
medical fitness	эрүүл мэндийн байдал
medical statement	эрүүл мэндийн тодорхойлолт
medical practitioner	нарийн мэргэжлийн эмч
medical expert	эксперт-эмч
medical examiner	эрүүл мэндийн шалгагч
meet	нийцэх
comply	мөрдөх
conform	тохирох
compliance in	нийцэл
confirm	бататгах
confirmation	баталгаажуулах
compatible	тохирох, зохицох, таарах
MEL	минимум төхөөрөмжийн жагсаалт
metal stressed skin	хүчилсэн металл гадаргуу
meteorological weather	цаг уурын цаг агаар
methods of imparting instruction	заварчилгааг заах арга
microlight aircraft	хэт хөнгөн агаарын хөлөг
Microlight pilot (Part-103): novice pilot licence: novice pilot ratings, group A, B, C: intermediate pilot licence: intermediate pilot ratings group A, B, C: advanced pilot licence: advanced pilot ratings group A, B, C: microlight pilot instructor certificate (provisional): microlight pilot instructor: microlight pilot instructor ratings group A, B, C: authorised testing officer.	Хэт хөнгөн агаарын хөлгийн нисгэгч (ИНД-103): сурагч-нисгэгчийн үнэмлэх; А, В, С бүлгийн сурагч-нисгэгчийн зэрэглэл; дунд түвшний нисгэгчийн үнэмлэх; А, В, С бүлгийн дунд түвшний нисгэгчийн зэрэглэл; ахлах нисгэгчийн үнэмлэх; А, В, С бүлгийн ахлах нисгэгчийн зэрэглэл; хэт хөнгөн агаарын хөлгийн сургагч-нисгэгчийн гэрчилгээ (нөхцөлт); хэт хөнгөн агаарын хөлгийн сургагч-нисгэгч; А, В, С бүлгийн хэт хөнгөн агаарын хөлгийн сургагч-нисгэгчийн зэрэглэл; эрх бүхий шалгагч (АТО).
millibars	мбар
minima	минима
reduced take-off minima	хөөрөлтийн багасгасан минима
minimum height	өндрийн доод хязгаар, өндрийн минимум
minor repair	жижиг засвар
major repair	том засвар, том хэмжээний засвар
overhaul	их засвар
minute meeting	уулзалтын тэмдэглэл
misleading information	төөрөгдүүлэх мэдээлэл
missed approach procedures	ойртолтоос 2-т гарах журам
mitigation measure	нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ
model designation	оноосон загвар
modification	модификаци
Mongolian Defence Force	МУ-ын зэвсэгт хүчин
more than 19 but less than 51 passengers	19-өөс олон, гэхдээ 51-ээс цөөн зорчигч
more than	дээш, их, олон
less than	доош, бага, цөөн
multi	олон-
multi-crew operation	олон гишүүнтэй багийн үйл ажиллагаа
single pilot operation	ганц нисгэгчтэй үйл ажиллагаа
multi-engine operation	олон-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн үйл ажиллагаа
single-engine operation	ганц-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн үйл ажиллагаа
multiple aeroplane types or variants	нисэх онгоцны хэд хэдэн маяг, эсхүл вариант
multiple identical system maintenance	хэд хэдэн ижил төстэй системийн техник үйлчилгээ

Англи	Монгол
must shall may	ёстой (байгууллагад), үүрэгтэй (хувь хүнд) на, нэ, но, нө ...ж болно
must be taken into account takes into account	тооцоонд авч үзэх ёстой, тооцоонд оруулах ёстой тооцож үзэх
must employ or contract	үндсэн ажилтнаар, эсхүл гэрээгээр авч ажиллуулах үүрэгтэй
must ensure must hold	болохыг бататгах үүрэгтэй эзэмшдэг байх үүрэгтэй
must not shall not may not	хориглоно, -гүй, -гүй байх үүрэгтэй, зөвшөөрөхгүй тэгэхгүй -гүй байж болно

N

Англи	Монгол
national rescue co-ordination centre	үндэсний онцгой байдлын зохицуулах төв
nationality mark nationality	үндэсний харьяаллын тэмдэг үндэсний харьяалал
natural person	хуулийн этгээд
nature	шинж чанар, шинж байдал, мөн чанар, хэлбэр
navigable airspace	нислэг үйлдэх агаарын зай
navigation installation ground installation installation	навигацийн байгууламж газрын байгууламж, төхөөрөмж суурилуулалт
nearly so	баралт, ойрхон
necessary necessity requirement required	хэрэгтэй хэрэгцээ шаардлага шаардсан
necessary to enable	.. -д шаардлагатай
need expectation	хэрэгцээ хүлээлт
neither	аль нь ч биш
net flight path net take-off flight path net-climb gradient	нислэгийн аюулгүй зам хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам өндөр авалтын аюулгүй градиент
neurological neurosurgical psychiatric psychological condition behavioral cognitive disorder	мэдрэлийн, мэдрэлийн мэс заслын, сэтгэцийн, сэтгэл зүйн эрүүл мэндийн байдал, зан төлөвийн танин мэдэхүйн согог
never in doubt	эргэлзэхгүйгээр
no longer being observed	цаашид тогтоогдоогүй
non-conformance non-compliance	үл тохирол дагаж мөрдөхгүй байх
non-instrument	хэрэглэлийн бус
non-security designated area	аюулгүйн хамгаалалт тогтоогоогүй бүс
non-State material	тухайн улс гаргаагүй материал
normal abnormal, non-normal emergency alternate contingency unusual -procedure	хэвийн нөхцөлийн хэвийн бус нөхцөлийн онцгой нөхцөлийн бэлтгэл, нөөц нөөц ердийн бус - журам
normally seated position	үндсэн суудаг байрлал
not contrary	харшлахгүй
not required to	шаардахгүй
note caution warning	тэмдэглэл сэрэмжлүүлэг анхааруулга

Англи	Монгол
alert	анхааруулга, түгшүүр
note	тэмдэглэл
notice	мэдэгдэл ...-д хүргүүлэх
notice of proposed rule making (NPRM)	дүрмийн боловсруулалтад санал өгөх мэдэгдэл (NPRM)
notification	мэдэгдэл ...-ээс хүлээж авах
information	мэдээлэл
notwithstanding rule	..-г үл харгалзан

O

Англи	Монгол
object	объект, байгууламж, биет
objectionable determination	хүлээн авах боломжгүй шийдвэр
unobjectionable determination	татгалзаагүй шийдвэр
conditional determination	нөхцөл заасан шийдвэр
observer	ажиглагч
obsolete documents	хүчингүй болсон баримт бичиг
obstacle limitation surfaces	саадыг хязгаарлах гадаргуу
obstacle protection surface	саадыг хамгаалах гадаргуу
occupants	бүхээгт байгаа хүмүүс
occurrence	хэрэг явдал
incident	зөрчил
serious incident	ноцтой зөрчил
accident	осол
act	үйлдэл
actions	үйлдэл
omissions	хайхрамжгүй байдал, эс үйлдэл
events	тохиолдол
conditions	нөхцөл
combination thereof	тэдгээрийн хослол
offer of goods for carriage	барааг тээвэрлэлтэхэд санал болгох
office accommodation for the administration	захиргааны байр
accommodation	орон байр
office	ажлын байр
office unit	ажлын байр, алба, нэгж
offshore	эргийн цаана
shore	эрэг
on behalf	нэрийн өмнөөс
on the Director's request	Даргын хүсэлтээр
on-demand oxygen mask	шаардлагатай үед хэрэглэх хүчилтөрөгчийн баг
protective breathing equipment	амьсгал хамгаалах төхөөрөмж
one copy of...	...-ны нэг хувь
one or more	нэг, эсхүл хэд хэдэн, нэг эсхүл түүнээс олон
ongoing training	байнгын сургалт
only if	зөвхөн хэрэв
but only if	гэхдээ зөвхөн...хэрэв
except that	үүнээс гадна
except if	хэрэв үүнээс бусад тохиолдолд
except if authorised	хэрэв зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд
open air assembly of persons	олон хүн цугларсан задгай талбай
operate an aircraft	агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэх, агаарын хөлгөөр нислэг үйлдэх
operating agency designator (ICAO code)	үйл ажиллагаа эрхлэх байгууллагад оноосон ICAO код
operating experience	үйл ажиллагааны туршлага
operating restrictions	үйл ажиллагааны хориг
operating limitation	үйл ажиллагааны хязгаарлалт
operating system	ашиглалтын систем
operational competency checks	үйл ажиллагааны ур чадварын шалгалт
operational competency assessment	үйл ажиллагааны ур чадварын үнэлгээ
operational flight	үйл ажиллагааны нислэг

Англи	Монгол
operational flight plan	нислэгийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө
operational purpose	үйл ажиллагааны зорилго
operational responsibility	үйл ажиллагааны хариуцлага хүлээсэн
operational status	үйл ажиллагааны статус, үйл ажиллагааны төлөв байдал
operations personnel	нислэгийн үйл ажиллагааны ажилтан
operational personnel	
operations specifications	үйл ажиллагааны тодорхойлолт
operator	ашиглагч, үйл ажиллагаа эрхлэгч, оператор
owner	өмчлөгч
operating position	үйл ажиллагааны нэгж
optimum	боломжит, тохиромжтой
ordinary circumstances	ердийн нөхцөл
physical condition	ерөнхий нөхцөл
ordinary high water mark	далайн түвшин өндөр байх
organisational management system	байгууллагын удирдлагын тогтолцоо
organisational procedure	байгууллагын үйл ажиллагааны журам
original	эх хувь, анхны загвар
originating	эхлэлтэй
departing	нисэн гарах
arriving	нисэн ирэх
arrival	ирэх
departure -flight	гарах - нислэг
originating aircraft	тухайн чиглэлийн агаарын хөлөг
outer main gear span	гадна үндсэн дугуй хоорондын зай
over cogested area	шигүү суурьшсан талбай, бүс дээгүүр
overrun	даван гүйж гарах
undershoot	дутуу суух
overshoot	давж суух (ХБЗ)
overtake	гүйцэж түрүүлэх
overweight landing	хэтэрсэн жинтэй буулт үйлдэх

P

Англи	Монгол
packing	савлах
package	баглаа боодол
packaging	баглаа боодлын иж бүрдэл, баглаж боох
receptable	хадгалах сав (ИНД-92)
parachute assembly	шүхрийн иж бүрдэл
parachute technician	шүхрийн техникч
emergency parachute	ослын шүхэр
parachute-drop	шүхэр хаях
parachute-drop aircraft operation	шүхэр хаядаг агаарын хөлгийн үйл ажиллагаа
parachutist logbook	шүхэрчний дэвтэр
drop a parachutist	шүхэрчин буулгах
parallax error	харааны хөндлөнгөөс харах алдаа
parallel offset route	зэрэгцээ агаарын зам
Part 104 Glider pilot:	Глайдерийн нисгэгч
- student glider:	- глайдерын сурагч;
- qualified glider pilot:	- глайдерын мэргэшсэн нисгэгч;
- additional launch endorsements:	- хөөргөх нэмэлт төхөөрөмжийн баталгаажуулсан тэмдэглэл;
- authority to carry passengers:	- зорчигч зөөх эрх;
- category C glider instructor:	- C-категорийн глайдерын сургагч-нисгэгч;
- category B glider instructor:	- B-категорийн глайдерын сургагч-нисгэгч;
- category A glider instructor:	- A-категорийн глайдерын сургагч-нисгэгч;
- additional launch instruction endorsements:	- хөөргөх нэмэлт төхөөрөмжийн зааварчилгааны баталгаажуулсан тэмдэглэл;
- authority to give instruments flight instruction:	- хэрэглэлийн нислэгийн зааварчилгаа өгөх эрх;
- authority to fly IFR	- IFR-аар нисэх эрх
Glider engineer:	Глайдерийн инженерийн зэрэг:
- class 2 approval:	- ангилал-2 зөвшөөрөл;

Англи	Монгол
<ul style="list-style-type: none"> - class 3 approval, with subdivisions W, M, and P: - class 4 approval, with subdivisions W, M, and P: - C rating: - S rating: - R rating: - E rating, with subdivisions E2, E3, and E4 	<ul style="list-style-type: none"> - ангилал-3 зөвшөөрөл, W, M, болон P дэд зэрэгтэй; - ангилал-4 зөвшөөрөл, W, M, болон P дэд зэрэгтэй; - C-зэрэглэл; - S-зэрэглэл; - R-зэрэглэл; - E-зэрэглэл, E2, E3 болон E4 дэд зэрэгтэй
<p>Part 106 Hang glider and paraglider pilot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beginner rating: - novice rating: - intermediate rating: - advanced rating: - paraglider 1 rating: - paraglider 2 rating: - paraglider 3 rating: - paraglider instructor rating: - paraglider passenger rating: - hang glider instructor rating class 1: - hang glider instructor rating class 2: - special skills clearances. 	<p>Ханг-глайдер болон параглайдерын нисгэгч (ИНД-106):</p> <ul style="list-style-type: none"> - эхлэн суралцагчийн зэрэглэл; - сурагчийн зэрэглэл; - дунд түвшний зэрэглэл; - ахлах зэрэглэл; - параглайдерын зэрэглэл-1; - параглайдерын зэрэглэл-2; - параглайдерын зэрэглэл-3; - параглайдерын сургагч-нисгэгчийн зэрэглэл; - параглайдерын зорчигчийн зэрэглэл; - ангилал-1 ханг-глайдерын сургагч-нисгэгчийн зэрэглэл; - ангилал-2 ханг-глайдерын сургагч-нисгэгчийн зэрэглэл; - тусгай ур чадварын зөвшөөрөл.
<p>Part 13 forges counterfeit alter attempt falsely makes</p>	<p>ИНД-13 үйлдэх дуурайлгаж, хуурамчаар үйлдэх өөрчлөх завдах хуурамчаар хийх, үйлдэх</p>
<p>Part 13 wilfully deliberate non-deliberate maliciously reckless careless negligent intentional unintentional fraudulent inadvertent improper inadvertent knowingly enforced without regard falsely false information</p>	<p>ИНД-13 санаатай ухамсартай, санаатай бодлогогүй, санаатай бус гэмт хэргийн сэдэлтэй хайхрамжгүй хүйтэн хөндий үл тоомсорлосон зориуд, зорилготой, санаатай зориуд бус, зорилгогүй, санаандгүй залилан, хуурамч санамсаргүй буруу ташаа санаандгүй мэдсээр байж хүчинд автан, албадлагаар үл ойшоох хуурамч хуурамч мэдээ</p>
<p>Part 139 Aerodrome operator certificate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aerodrome operator certificate - qualifying aerodrome operator certificate - non-certificated aerodromes 	<p>ИНД 139 Аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ</p> <ul style="list-style-type: none"> - аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ - хязгаарлагдмал аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ - гэрчилгээжээгүй аэродром
<p>Part 141 Aviation training organisation certificate</p> <ul style="list-style-type: none"> - standard Aviation Training Organisation Certificate - Restricted Aviation Training Organisation Certificate 	<p>ИНД-141 Нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нисэхийн сургалтын байгууллагын стандарт гэрчилгээ; - нисэхийн сургалтын байгууллагын хязгаарлагдмал гэрчилгээ.
<p>Part 145 Maintenance organisation rating:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A1 for the maintenance of aircraft with a MCTOW of more than 13 610kg as detailed in the organisation's exposition: - A2 for the maintenance of aircraft with a MCTOW of more than 5700kg but not exceeding 13 610kg as detailed in the organisation's exposition: - A3 for the maintenance of aircraft with a 	<p>ИНД-145 Техник үйлчилгээний байгууллагын зэрэглэл:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A1 - МСТOW нь 13 610 кг-аас дээш жинтэй агаарын хөлгийн техник үйлчилгээ; - A2 - МСТOW нь 5700 - 13 610 кг хүртэл жинтэй агаарын хөлгийн техник үйлчилгээ; - A3 - МСТOW нь 5700 кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй,

Англи	Монгол
<p>MCTOW of 5700kg or less and a maximum certificated passenger seating capacity, excluding any required crew member seat, of 10 seats or more:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A4 for the maintenance of aircraft with a MCTOW of 5700kg or less and a maximum certificated passenger seating capacity, excluding any required crew member seat, of 9 seats or less: - C1 for the maintenance of aircraft engines and propellers as detailed in the organisation's exposition: - C2 for the maintenance of components as detailed in the organisation's exposition: - C3 for the maintenance of aircraft electrical equipment as detailed in the organisation's exposition: - C4 for the maintenance of aircraft instrument equipment as detailed in the organisation's exposition: - C5 for the maintenance of aircraft radio equipment as detailed in the organisation's exposition: - E1 for the conduct of aircraft maintenance engineer training as detailed in the organisation's exposition: - F1 for the maintenance of foreign aircraft and components for foreign aircraft as detailed in the organisation's exposition and in accordance with a technical arrangement with the State of registry of the aircraft: - P1 for the maintenance of aircraft and components involving processing not otherwise included in any of the above ratings and as detailed in the organisation's exposition. - S1 for the issue of release notes for aircraft parts: - S2 for the issue of release notes for materials: - S3 for the issue of release notes for fluids. 	<p>шаардлагатай багийн гишүүний суудлаас гадна, 10, эсхүл түүнээс дээш гэрчилгээжсэн максимум зорчигчийн суудлын багтаамжтай агаарын хөлгийн техник үйлчилгээ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - A4 - MCTOW нь 5700 кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй ба шаардлагатай багийн гишүүний суудлаас гадна 9, эсхүл түүнээс цөөн гэрчилгээжсэн максимум зорчигчийн суудлын багтаамжтай агаарын хөлгийн техник үйлчилгээ; - C1 - агаарын хөлгийн хөдөлгүүр болон сэнсний техник үйлчилгээ; - C2 - бүрдэл хэсгийн техник үйлчилгээ; - C3 - агаарын хөлгийн цахилгааны төхөөрөмжийн техник үйлчилгээ; - C4 - агаарын хөлгийн хэрэглэлийн төхөөрөмжийн техник үйлчилгээ; - C5 - агаарын хөлгийн радио төхөөрөмжийн техник үйлчилгээ; - E1 - агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн сургалт хийх; - F1 - агаарын хөлгийн бүртгэгч улстай байгуулсан техникийн зохицуулалтын дагуу, гадаадын агаарын хөлөг болон гадаадын агаарын хөлгийн бүрдэл хэсгийн техник үйлчилгээ; - P1 - агаарын хөлөг болон бүрдэл хэсэгт хийх, дээр дурдсан зэрэглэлд өөр байдлаар тусгагдаагүй техник үйлчилгээ; - S1 - агаарын хөлгийн эд анги шилжүүлэх мэдэгдэл олгох; - S2 - материал шилжүүлэх мэдэгдэл олгох; - S3 - шатах тослох материал шилжүүлэх мэдэгдэл олгох.
<p>Part 146 Design organisation rating:</p> <ul style="list-style-type: none"> - D1 for the development of designs for products and their components as defined in the organisation's exposition: - D2 for the development of design changes for products and their components as defined in the organisation's exposition: - D3 for the development of designs and design changes for appliances as defined in the organisation's exposition. 	<p>ИНД-146 Зохион бүтээх байгууллагын зэрэглэл:</p> <ul style="list-style-type: none"> - D1 - байгууллагын ерөнхий зааварт заасан бүтээгдэхүүн, түүний бүрдэл хэсгийн загварыг зохиож, боловсруулах; - D2 - байгууллагын ерөнхий зааварт заасан бүтээгдэхүүн, түүний бүрдэл хэсгийн загварын өөрчлөлтийг зохиож, боловсруулах; - D3 - байгууллагын ерөнхий зааварт заасан хэрэгслийн загвар болон түүний загварын өөрчлөлтийг зохиож, боловсруулах.
<p>Part 147 Aviation Maintenance Training Organisations certificate</p> <ul style="list-style-type: none"> - maintenance training organisation certificate: - restricted maintenance training organisation certificate. <p>rating:</p> <ul style="list-style-type: none"> - E1 for basic training courses: - E2 for aircraft type or task training courses: - E3 for knowledge examinations conducted on behalf of the Director: - E4 for other courses relevant to maintenance 	<p>ИНД-147 Техник үйлчилгээний сургалтын байгууллагын гэрчилгээ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - техник үйлчилгээний сургалтын байгууллагын гэрчилгээ; - техник үйлчилгээний сургалтын байгууллагын хязгаарлагдмал гэрчилгээ. <p>зэрэглэл:</p> <ul style="list-style-type: none"> - E1 - суурь сургалтын курс; - E2 - агаарын хөлгийн маягийн, эсхүл ТҮ-ний тодорхой ажлын сургалтын курс; - E3 - Даргын нэрийн өмнөөс авах онолын мэдлэгийн шалгалт;

Англи	Монгол
training.	- E4 - ТҮ-ний сургалттай холбоотой бусад сургалтын курс.
Part 148 Manufacturing Organisations rating: - M1 for the manufacture of aircraft, aircraft engines, or propellers, as detailed in the organisation's exposition: - M2 for the manufacture of components for aircraft, aircraft engines, or propellers, as detailed in the organisation's exposition: - M3 for the manufacture of parts or appliances, as detailed in the organisation's exposition: - M4 for the manufacture of materials as detailed in the organisation's exposition.	ИНД-148 Агаарын хөлөг үйлдвэрлэх байгууллагын зэрэглэл: - M1 - агаарын хөлөг, агаарын хөлгийн хөдөлгүүр, эсхүл сэнс үйлдвэрлэх; - M2 - агаарын хөлгийн, агаарын хөлгийн хөдөлгүүрийн, эсхүл сэнсний бүрдэл хэсгийг үйлдвэрлэх; - M3 - эд анги, эсхүл хэрэгсэл үйлдвэрлэх; - M4 - материал үйлдвэрлэх.
Part 172: aerodrome control service: area control service: approach control service: flight information service: aerodrome flight information service: alerting service: - any other air traffic service considered by the Director to be necessary or desirable for the safe and efficient operation of the civil aviation system	ИНД-172: аэродромын удирдлагын үйлчилгээ бүсийн удирдлагын үйлчилгээ ойртолтын удирдлагын үйлчилгээ нислэгийн мэдээллийн үйлчилгээ аэродромын нислэгийн мэдээллийн үйлчилгээ анхааруулах үйлчилгээ - Даргын шаардлагатай гэж үзсэн, эсхүл аюулгүй, үр дүнтэй иргэний нисэхийн системд шаардлагатай аливаа бусад нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ
Part 21 category: standard category: restricted category: special category - experimental: special category - exhibition: special category - amateur-built: special category - primary: special category - LSA: special category - limited: provisional category.	ИНД-21 Категори: стандарт категорийн; хязгаарлалттай категорийн; тусгай категорийн туршилтын; тусгай категорийн үзүүлбэрийн; тусгай категорийн сонирхогчийн бүтээсэн; тусгай категорийн анхдагч; тусгай категорийн спортын хөнгөн агаарын хөлгийн (LSA); тусгай категорийн хязгаарлагдмал; урьдчилсан категори.
Part 61 pilot: recreational pilot licence private pilot licence commercial pilot licence airline transport pilot licence instrument rating category A flight instructor rating category B flight instructor rating category C flight instructor rating category D flight instructor rating category E flight instructor rating airline flight examiner evaluator general aviation flight examiner agricultural flight examiner validation permit: agricultural rating Grade 1 and 2 aircraft type rating: aerobatic flight rating: glider tow rating: parachute drop rating: pilot chemical rating: aerial topdressing rating: aerial spraying rating: aerial vertebrate toxic agent (VTA) rating	ИНД-61-ийн нисгэгч: сонирхогч нисгэгчийн үнэмлэх хувийн нисгэгчийн үнэмлэх коммерийн нисгэгчийн үнэмлэх агаарын тээврийн нисгэгчийн үнэмлэх хэрэглэлийн зэрэглэл А-Категорийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл В-Категорийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл С-Категорийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл D-Категорийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл E-Категорийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл агаарын тээврийн шалгагч-нисгэгч дүгнэгч-нисгэгч ерөнхий зориулалтын нисэхийн шалгагч-нисгэгч ХАА-н шалгагч-нисгэгч баталгаажуулсан зөвшөөрөл; 1-р Зэрэг ба 2-р Зэргийн ХАА-н зэрэглэл агаарын хөлгийн маягийн зэрэглэл; аэробатик нислэгийн зэрэглэл; глайдер чирэх зэрэглэл; шүхэр хаях зэрэглэл; нисгэгчийн химийн зэрэглэл; агаараас бордоо цацах зэрэглэл; агаараас шингэн цацах зэрэглэл; агаараас мэрэгчийн хор цацах (VTA) зэрэглэл
Part 63 flight engineer:	ИНД-63 нисэх инженер:

Англи	Монгол
Cadet flight engineer licence: Flight engineer licence: Flight radiotelephone operator rating: Flight engineer aircraft type ratings: Flight engineer instructor rating: Flight engineer examiner rating.	Сурагч-нисэх инженерийн үнэмлэх; Нисэх инженерийн үнэмлэх; Нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл; Нисэх инженерийн агаарын хөлгийн маягийн зэрэглэл; Багш-нисэх инженерийн зэрэглэл; Шалгагч-нисэх инженерийн зэрэглэл
Part 65 / 172 air traffic controller aerodrome controller surveillance controller flight service operator	ИНД-65 / 172 нислэгийн хөдөлгөөний удирдагч аэродромын хөдөлгөөний удирдагч ажиглалтын хөдөлгөөний удирдагч нислэгийн мэдээллийн ажилтан
Part 65 Air Traffic Service Personnel: air traffic trainee licence: air traffic controller licence: flight service trainee licence: flight service operator licence: flight radiotelephone operator rating: air traffic controller ratings: - aerodrome control rating: - approach control procedural rating: (approach control rating) - approach control surveillance rating: (approach control radar rating) - area control procedural rating: (area control rating) - area control surveillance rating: (area control radar rating) flight service operator ratings: - aerodrome flight information rating: - area flight information rating: air traffic service instructor rating: air traffic service examiner rating.	ИНД-65 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтан: сурагч-нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх; нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх; сурагч-нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх; нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх; нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл; нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн дараах зэрэглэл: - аэродромын удирдлагын зэрэглэл; - ойртолтын процедурын удирдлагын зэрэглэл; (ойртолтын удирдлагын зэрэглэл) - ойртолтын ажиглалтын удирдлагын зэрэглэл; (ойртолтын радарын удирдлагын зэрэглэл) - бүсийн процедурын удирдлагын зэрэглэл; (бүсийн удирдлагын зэрэглэл) - бүсийн ажиглалтын удирдлагын зэрэглэл; (бүсийн радарын удирдлагын зэрэглэл) нислэгийн мэдээллийн ажилтны дараах зэрэглэл: - аэродромын нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл; - бүсийн нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл; НХҮ-ний Багшийн зэрэглэл; НХҮ-ний Шалгагчийн зэрэглэл.
Part 66 Aircraft Maintenance Personnel: aircraft maintenance engineer licence (AMEL) categories: - aeroplane: - rotorcraft: - powerplant: - electrical: - instrument: - radio: - lighter than air aircraft: certificates of maintenance approval (MAC): certificates of inspection authorisation (IAC): group ratings in the groups listed in Appendix B aircraft and component ratings.	ИНД-66 Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний ажилтан: агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэхний (AMEL) категори: - нисэх онгоц; - роторт-хөлөг; - хүчний төхөөрөмж; - цахилгаан; - хэрэглэл; - радио холбоо; - агаараас хөнгөн агаарын хөлөг; техник үйлчилгээг баталгаажуулах гэрчилгээ (MAC); шалгах эрхийн гэрчилгээ (IAC); Хавсралт В-д заасан бүлгийн зэрэглэл; агаарын хөлөг болон бүрдэл хэсгийн зэрэглэл.
Part 67 Classification of medical certificates: - class 1; - class 2; - class 3 Эрүүл мэндийн шалгагчийн гэрчилгээ: - ЭМШ Гэрчилгээ-1; - ЭМШ Гэрчилгээ-2; - ЭМШ-Тусгай Гэрчилгээ	ИНД-67 Эрүүл мэндийн гэрчилгээний ангилал: - 1-р ангилал; - 2-р ангилал; - 3-р ангилал. Medical examiner certificates: - Medical Examiner 1 Certificate; - Medical Examiner 2 Certificate; - Special Medical Examiner Certificate
particular in particular	тухайн, тухайн заасан, тодорхой тухайлбал, ялангуяа, тодорхой ...-д
passageway	дамжин хүрэх зам
passenger operation	зорчигч тээврийн үйл ажиллагаа
payload	төлбөрт ачаалал (арилжаа), ашигт ачаалал (техник)
payload package	төлбөрт ачааллын багц
payment	төлбөр
payment of the applicable fee (payment of the	зохих төлбөрийн баримт

Англи	Монгол
appropriate application fee, payment of the appropriate fee)	
payment of the appropriate application fee	зохих төлбөрийн баримт
performance deterioration allowance	үзүүлэлтийн элэгдлийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг хянах
monitoring program	хөтөлбөр
performance operating limitation	үйл ажиллагааны үзүүлэлтийн хязгаарлалт
performance requirement	үзүүлэлтийн шаардлага
performance standard	гүйцэтгэлийн, үзүүлэлтийн стандарт
performance data	техникийн өгөгдөл
performance parameter	техникийн үзүүлэлт
performance characteristic	техникийн үзүүлэлт
periodic test	үечилсэн сорилт
periodic maintenance	үечилсэн техник үйлчилгээ, хуваарьт техник үйлчилгээ
periodic inspection	үечилсэн үзлэг шалгалт, хуваарьт үзлэг шалгалт
periodic basis	тогтоосон үечлэл
permanent nature, permanently	байнгын арилдаггүй хэлбэр
permanent record	байнгын бүртгэл, байнгын арилдаггүй бүртгэл
permanently installed	байнгын хэлбэрээр суурилуулсан
permanently withdrawn	бүрмөсөн хасах
permanently stored	байнгын хэлбэрээр хадгалах
permanently and legibly	байнгын арилдаггүй, гаргацтай хэлбэрээр
permanent change	байнгын шинж чанартай өөрчлөлт
permanent publication	байнгын шинж чанартай нийтлэл
person	этгээд
any person	аливаа этгээд
each person	этгээд бүр
the person	тухайн этгээд
person has operational responsibility for an air operation	арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд нислэгийн үйл ажиллагааны хариуцлага хүлээдэг этгээд
senior person responsible for air operation	арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа хариуцсан удирдах ажилтан
chief executive	гүйцэтгэх захирал
certificate holder	гэрчилгээ эзэмшигч
applicant	хүсэлт гаргагч
person in custody	саатуулагдсан этгээд
person in lawful custody	хуулийн дагуу саатуулагдсан этгээд
person is embarking, on board, or disembarking the aircraft	агаарын хөлөгт зорчигч суулгах, бүхээгт байх, эсхүл буулгах
person not domiciled in Mongolia	Монгол Улсад байнга оршин суудаггүй этгээд
person or persons	хүн, эсхүл хүмүүс
person, vessel, vehicle, or structure	хүн, хөлөг онгоц, тээврийн хэрэгсэл, эсхүл байгууламж
personality disorder	зан чанарын эмгэг
personnel certificate	хувь хүний гэрчилгээ
license	үнэмлэх
persons and property	хүн, өмч хөрөнгө
persons or property on the ground	газарт байгаа хүн, эсхүл өмч хөрөнгөд
petitions for review	эргэн хянах хүсэлт, үнэлгээ хийх хүсэлт
phraseology	стандарт хэллэг
physical characteristic	бодит үзүүлэлт
physical inspection	биет шалгалт (гараар)
search	үзлэг (төхөөрөмжөөр) (ИНД-140 security)
pilot certificate validation	нисгэгчийн гэрчилгээг хүлээн зөвшөөрөх
medical certificate recognition (foreign pilot)	эрүүл мэндийн гэрчилгээг хүлээн зөвшөөрөх
pilot consolidation	нисгэгчийн зөөлтийн нислэг
consolidation requirements	зөөлтийн нислэгийн шаардлага
consolidation period	зөөлтийн нислэгийн хугацаа
pilot licence type	нисгэгчийн үнэмлэхний маяг
licence grade	үнэмлэхний эрэмбэ
higher, lower licence	дээд, доод эрэмбийн үнэмлэх
pilot manipulating the flight control	нислэгийн удирдлагыг гүйцэтгэж байгаа нисгэгч
pilot flying	идэвхтэй нисгэгч

Англи	Монгол
pilot undergoing consolidation of operating experience	үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэг үйлдэж байгаа нисгэгч
pilot-activated	нисгэгч ажиллуулдаг
pilot-in-command second-in-command (co-pilot) co-pilot safety pilot line supervisory pilot cruise relief pilot pilot flying pilot non-flying pilot instructor flight instructor flight examiner simulator instructor	хөлгийн дарга хамтран нисгэгч хамтран нисгэгч аюулгүй байдлын нисгэгч шугамын хяналтын нисгэгч аяллын орлон нисгэгч идэвхтэй нисгэгч ажиглагч нисгэгч сургагч-нисгэгч багш-нисгэгч шалгагч-нисгэгч симуляторын багш
pilot-in-command of aeroplane pilot-in-command of an aircraft pilot-in-command of helicopter pilot-in-command under supervision (PIC/US)	нисэх онгоцны дарга агаарын хөлгийн дарга нисдэг тэрэгний дарга шалгуулж байгаа хөлгийн дарга, хяналтад байгаа хөлгийн дарга (61)
pilot-in-command of balloon	бөмбөлгийн дарга
placard	зурагт хуудас
plan outline course outline	төлөвлөгөөний дүрслэл сургалтын курсийн агуулга
plant nourishment soil treatment treatment area propagation of plant life pest control	ургамлын тэжээл хөрсний бордоо ажлын талбай ургамлын тархалт хортон шавьж устгах
point of sole reliance point of no return	буцаж болох сүүлчийн цэг буцах боломжгүй цэг
portable electronic device	зөөврийн цахилгаан хэрэгсэл
portion of airspace	агаарын зайн хэсэг
position report	байрлал мэдээлэх
positive failure warning	татгалзлыг анхааруулах
positive slope positive rate of climb approach slope angle bank angle pitch angle roll angle drift angle angle of attack solid angle	ээрэг налуу, эерэг өндөр авах өнцөг өндөр авах ойртолтын гулгах өнцөг налуу эргэлтийн өнцөг босоо өнцөг эргэлтийн өнцөг хөндлөн хөөгдөх өнцөг давших/давших өнцөг
possesses or qualifies	эзэмшиж, эсхүл шалгуур хангасан
possible period	боломжит хугацаа
potential problems	хүндрэл үүсгэж болох асуудал
power margin power source stall margin	чадлын нөөц цахилгааны эх үүсвэр, хүчний эх үүсвэр хурдны нуруалтын нөөц
practicable if practicable where practicable	боломжоороо, боломжит хэрэв боломжтой бол боломжтой бүх тохиолдолд
practical application	практик хэрэглээ
practical aviation related experience	нисэхийн холбоотой ажлын практик дадлага туршлага
practical demonstraion	бодитоор үзүүлэх
practical experience practical experience on flight deck practical assessment	практик дадлага туршлага нислэгийн бүхээгийн танилцах дадлага (ИНД-65) практик дадлагын үнэлгээ
practices experience	дадлага туршлага

Англи	Монгол
practices and procedures	практик болон журам
pre-arranged	урьдчилан зохицуулсан, урьдчилан тохирсон
preceding aircraft	урд байгаа агаарын хөлөг
following aircraft	дагаж байгаа агаарын хөлөг
precipitous terrain	огцом өргөгдсөн газрын бартаа
precision approach procedure	нарийвчлалтай ойртолтын журам
pre-flight inspection	нислэгийн өмнөх үзлэг
post-flight inspection	нислэгийн дараах үзлэг
preformatted statement	тогтсон хэлбэртэй мэдэгдэл
preliminary basic data	урьдчилсан үндсэн өгөгдөл
pre-manufactured	өмнө үйлдвэрлэсэн
pre-fabricated	өмнө хийсэн
prepare	бэлдэх
maintain	арчлах, хадгалах
update	шинэчлэх
prerequisites	урьдчилсан шаардлага
prescribes rules governing	зохицуулалтын шаардлагыг тогтоох
preselected altitude	урьдчилан сонгосон түвшин
pressurised	битүүмжлэлтэй
unpressurised	битүүмжлэлгүй
prevailing and anticipated forecast weather conditions	зонхилох болон өгөгдсөн цаг агаарын урьдчилсан мэдээний нөхцөл
prevent	сэргийлэх
primary airworthiness certificate	анхдагч НТЧ-ын гэрчилгээ
primary point of contact	мэдээлэл солилцох үүрэгтэй үндсэн харилцагч, холбоо барих үндсэн харилцагч
principal maintenance provider	тенхик үйлчилгээний үндсэн гүйцэтгэгч
principal provider	үндсэн гүйцэтгэгч
principal place	үндсэн байрлал
principally wooden or tubular structure	модон, эсхүл хөндий хоолойн хийц
printed card	хэвлэмэл зурагт хуудас
priority	нэн чухал, эн тэргүүний, давуу эрх
privileges of authorisation	зөвшөөрлийн эрх
problem	асуудал, хүндрэл
procedure	журам
manual	заавар
guidance	гарын авлага
instruction	зааварчилгаа
procedure turn	эргэх журам, стандарт эргэлт
base turn	үндсэн эргэлт
inbound turn	орох эргэлт
racetrack	
process	үйл явц, процес
product type	бүтээгдэхүүний маяг
program curriculum	хөтөлбөрийн сэдэв
required curricula	шаардлагатай сэдвийн агуулга
indoctrination curriculum	үзэл баримтлалын сургалтын сэдэв
qualification curriculum	мэргэших сургалтын сэдэв
continuing qualification curriculum	мэргэшил хадгалах сургалтын сэдэв
progressive inspection	хэсэгчилсэн үзлэг
prominent unlighted object	байнгын гэрэлгүй биет
prominently displayed	ил харагдахуйцаар байрлуулсан
promulgate	түгээх, зарлан мэдээлэх
publish	хэвлэн нийтлэх
property	өмч хөрөнгө
asset	хөрөнгө
proposed	санал болгосон
intended	зорьсон, төлөвлөсөн
planned	төлөвлөсөн
expected	баримжаат
proposed action (Part 157)	санал болгосон арга хэмжээ, санал болгож буй ажиллагаа

Англи	Монгол
propulsion	татах хүч
propulsion engine	татах хүчний төхөөрөмж
propulsion system	татах хүчний төхөөрөмж
powerplant engine	хүчний төхөөрөмж
power-driven	хөдөлгүүр
non-power-driven	хөдөлгүүртэй
prosecution investigation	хөдөлгүүргүй
prosecution action	мөрдөн шалгах
provide	хариуцлага тооцох
provided that	хангах, хүргүүлэх
proving flight	хангагдсан бол, нөхцөлд, ...сан бол
provision	бататгах нислэг
provisional Type Certificates	хангалт, болзол, боломж (техникийн)
public address and crew member intercom system	урьдчилсан маягийн гэрчилгээ
publication	Зарлан мэдээлэх болон багийн гишүүдийн дотоод холбооны систем
published in the AIP	хэвлэл
purity	AIP-д хэвлэн нийтэлсэн
purpose	цэвэршилт
applicability	зорилго
	хамрах хүрээ

Q

Англи	Монгол
qualification	мэргэшил, мэргэших
original qualification	үндсэн мэргэшил
quick donning	хурдан өмсдөг
quick reference handbook	хурдан лавлах гарын авлага

R

Англи	Монгол
radar	радар
radio station	радио станц
radio beacon system	радио дохиологч систем
radiation	цацраг, төөнөлт
radio communication transmitter	радио холбооны дамжуулагч
radio navigation aid	радио навигацийн туслах төхөөрөмж
radiotelephone	радио холбоо
radio communication	радио холбоо
radioactive material	цацраг идэвхит материал
random flight routing	төлөвлөөгүй нислэгийн зам
random security spot check	аюулгүйн хамгаалалтын гэнэт сонгох үзлэг
rated capacity	тооцоолсон багтаамж
sufficient rated capacity	хангалттай хүрэлцэхээр тооцоолсон багтаамж
rated output	тооцоот гаралт
ratification	соёрхон баталсан
adherence	нэгдэн орсон
succession	залгамжлах
raw material	бэлдэц материал
readily available	ашиглахад бэлэн
readily seen	ил харагдах
readily visible	ил харагдахуйц
real-time	бодит хугацаанд, тухайн цаг хугацаа
on-time	цаг хугацаандаа, цагтаа
real-time decision making	цаг хугацаанд нь шийдвэр гаргах
reasonable excuse	хүндэтгэх шалтгаан
reasonable in the circumstances	тухайн нөхцөл байдалд тохирох
unreasonable	үндэслэлгүй
reasonableness	бодит үндэслэл

Англи	Монгол
recent experience requirement	туршлага хадгалах шаардлага
recent flight experience	нислэгийн туршлага хадгалах
currency requirement	хүчинтэй байх шаардлага
competency checks	ур чадварын шалгалт
reciprocal precision approach	2 талын нарийвчлалттай ойртолт
reciprocating engine, piston engine	поршинт хөдөлгүүр
recommended	санал болгосон
advised	зөвлөсөн
proposed	санал болгосон
record	бүртгэл, бичилт (noun), бүртгэл хөтлөх, бичилт хийх (verb)
record entry	бичилт хийх
recorded	бүртгэл хийгдсэн, бичилт хийгдсэн
entry	орох, оролт
record in technical log	техникийн бүртгэлийн дэвтэрт бичиж оруулах
recovery	эргэн оруулах
recovery plan	-г хийх төлөвлөгөө
reduction gear	хурдны хайрцаг
reference	ишлэл, лавлагаа (ИНД-175)
reference data	тогтоогдсон өгөгдөл
reference point	баримжаат цэг, хяналтын цэг
reference pressure ratio	жишиг даралтын харьцаа
referred	дурдсан
refresher course	сэргээх сургалтын курс
refuelling	түлшээр сумлах
defuelling	түлш юүлэх
registered owner or administrator	бүртгэгдсэн өмчлөгч, эсхүл зохион байгуулагч
registration mark	бүртгэлийн дугаар
regular air transport operation	тогтмол агаарын тээврийн үйл ажиллагаа
scheduled flight	хуваарьт нислэг
regular air transport operation for the carriage of passengers	зорчигч тээврийн тогтмол агаарын тээврийн үйл ажиллагаа
regular air transport passenger service	тогтмол агаарын тээврийн зорчигч үйлчилгээ
regulated air cargo agent	зохицуулалттай агаарын ачааны байгууллага
relationship	харилцаа холбоо
release	шилжүүлэх
infringement-notice	зөрчлийн мэдэгдэл
release note	шилжүүлэх мэдэгдэл
release to service	ашиглалтад шилжүүлэх
authorised release certificate	шилжүүлэх эрхийн гэрчилгээ
reliability	найдвартай байдал, найдвартай ажиллагаа
availability	хэрэглээний бэлэн байдал
redundancy	нөөцлөл
relief	чөлөөлөлт
remote aerodrome	бөглүү аэродром
remote control	алсын удирдлага
remote reading compass	зайнаас унших компас
reading	заалт (техник)
Remote base	алслагдсан бааз
remuneration	ашиг олох
hire or reward (NZCAR)	хөлс, эсхүл шан урамшуулал
remuneration or hire (ICAO)	ашгийн төлөө, эсхүл хөлс
compensation or hire (FAR)	нөхөн төлбөр, эсхүл хөлс
fare paying	төлбөртэй, төлбөр төлсөн
payment	төлбөр
reproduce	дахин үйлдвэрлэх
reproduction	дахин үйлдвэрлэл, нөхөн үйлдэх
required inspection	шаардлагатай үзлэг шалгалт
duplicate safety inspection	аюулгүй байдлын давхар үзлэг шалгалт
requirement for certificate	гэрчилгээний шаардлага
requirement for licence and ratings	үнэмлэх, зэрэглэлийн шаардлага
RESA - runway end safety area	хөөрч, буух зурвасын төгсгөлийн аюулгүйн зурвас

Англи	Монгол
rescue and fire fighting	аврах болон гал унтраах
resolution advisory	resolution advisory, зөвлөх мэдээлэл
resource	хангамж, нөөц, эх үүсвэр, үйл ажиллагааны нөөц
response	хариу үйлдэл
responsible responsibility duty	хариуцах хариуцлага, үүрэг хариуцлага үүрэг, ажил үүрэг
restricted prohibited	хязгаарлалттай хориотой, хориглосон
restricted areas military operating areas mandatory broadcast zones volcanic hazard zones danger areas low flying zones area QNH zones mountainous zones Class A airspace Class B airspace Class C airspace Class D airspace Class E airspace Class F airspace Class G airspace transponder mandatory airspace within controlled airspace transponder mandatory airspace within special use airspace	хязгаарлалттай бүс цэргийн үйл ажиллагааны бүс радио нэвтрүүлэг шаардлагатай зоон галт уулын аюулын зоон аюултай бүс нам өндрийн нислэгийн зоон бүсийн QNH зоон уулархаг зоон А-ангиллын агаарын зай В-ангиллын агаарын зай С-ангиллын агаарын зай D-ангиллын агаарын зай E-ангиллын агаарын зай F-ангиллын агаарын зай G-ангиллын агаарын зай хяналттай агаарын зай дахь транспондер шаардлагатай агаарын зай тусгай зориулалтаар ашиглах агаарын зай дахь транспондер шаардлагатай агаарын зай
retention of record	бүртгэлийг хадгалах
return to base	үндсэн бааздаа буцаж ирэх
review assessment evaluation	дүгнэлт үнэлгээ дүгнэлт, шалгалт
review review of airworthiness maintenance review annual review biennial review management review certifying review biennial flight review flight review consultant reviews regular reviews internal quality assurance review general review internal reviews safety review	дүгнэх, эргэн хянах, дүгнэлт хийх НТЧ-ын дүгнэлт техник үйлчилгээний дүгнэлт жилийн дүгнэлт хоёр жилийн дүгнэлт удирдлагын дүгнэлт дүгнэлтийг баталгаажуулах хоёр жилийн нислэгийн дүгнэлт нислэгийн дүгнэлт зөвлөхийн дүгнэлт тогтмол дүгнэлт дотоод чанар баталгаажуулалтын дүгнэлт ерөнхий дүгнэлт дотоод дүгнэлт (ИНД-175) аюулгүй байдлын дүгнэлт
revised revised ETA	өөрчлөгдсөн шинэчилсэн ETA
revocation suspension withdrawal	хүчингүй болгох түдгэлзүүлэх хураах
right of way rule	хөдөлгөөний давуу эрхийн дүрэм
RNP performance RNP criteria RNP system	RNP үзүүлэлт RNP шалгуур RNP систем
road-holding position	замын хүлээх байршил
roll pitch yaw longitudinal axis	roll, тууш тэнхлэг pitch, хөндлөн тэнхлэг yaw, босоо тэнхлэг тууш тэнхлэг

Англи	Монгол
lateral axis vertical axis	хөндлөн тэнхлэг босоо тэнхлэг
rotorcraft rotor	роторт-хөлөг ротор, даах сэнс
route en-route alternate route planned route off-route	нислэгийн зам нислэгийн замын дагуу нөөц нислэгийн зам төлөвлөсөн нислэгийн зам нислэгийн замын гадуур нисэх
routine routine inspection visual inspection periodic inspection	тогтмол, байнгын, хэвийн тогтмол, байнгын үзлэг нүдэн үзлэг үечилсэн үзлэг шалгалт, хуваарьт үзлэг шалгалт
rule procedure provision	дүрэм журам нөхцөл
runway runway strip runway strip area runway turn pad runway edge runway visual range (RVR) runway visual range condition wet and contaminated runway active runway runway incursion shoulder	хөөрч буух зурвас (ХБЗ) ХБЗ-ны талбай ХБЗ-ны үргэлжилсэн талбай ХБЗ-ны эргэлтийн талбай ХБЗ-ны ирмэг, ХБЗ-ны босго ХБЗ-ны ил харааны зай ХБЗ-ны ил харааны зайн нөхцөл нойтон болон тунадастай ХБЗ ашиглаж байгаа ХБЗ, ашиглагдаж байгаа ХБЗ ХБЗ-ыг хөндлөн нэвтрэх хөвөө, мөр

S

Англи	Монгол
safe conduct of the flight is achieved safe flight practice guide safe operation	нислэгийг аюулгүй гүйцэтгэх нөхцөл бүрдсэн аюулгүй нислэг үйлдэх практик гарын авлага аюулгүй үйл ажиллагаа
safe operating practice	аюулгүй ажиллах практик дадал
same similar equivalent same category of aircraft	ижил төстэй дүйцэх ижил категорин агаарын хөлөг
sanction	шийтгэл
satisfactory satisfactorily	шаардлага хангасан, амжилттай, үр дүнтэй амжилттайгаар
satisfies the Director that	... Дарга хангалттай гэж үзсэн
scale	хуваарь, хэмжээс
scan checks	тогтсон дэс дарааллаар ажиглалт хийх
scattered cloud	солигдмол үүл
scheduling impact	хуваарийн нөлөө
scope	хамрах хүрээ, хүрээ, далайц, цар хүрээ, тусгал
screening screened screening point security screener	аюулгүйн үзлэг аюулгүйн үзлэг хийсэн аюулгүйн үзлэгийн цэгийн хамгаалалт аюулгүйн үзлэгийн ажилтан
sea level ground level flight level height altitude elevation ceiling cloud-base	далайн түвшин газрын түвшин нислэгийн түвшин өндөр түвшин өндөрлөг үүлний суурийн өндөр үүлний суурь
search and rescue	эрэн хайх, авран туслах

Англи	Монгол
seat belt	суудлын бүс
seat harness	суудлын бүс
safety strap	суудлын бүс
safety belt	хамгаалах бүс
restraining belt	даруулга бүс
child restraint system	хүүхдийн даруулгын систем
shoulder harness	хос мөрөвчит даруулга
single diagonal shoulder belt	ганц хөндлөн мөрөвчит даруулгатай бүс
seat cushions	суудлын зөөлөвч
seating capacity of 10 seats or more	10, эсхүл түүнээс дээш суудлын багтаамжтай
seating capacity of 9 seats or less	9, эсхүл түүнээс доош суудлын багтаамжтай
seating capacity of more than 30 seats	30-аас дээш суудлын багтаамжтай
security area	аюулгүйн хамгаалалттай бүс
security breach	аюулгүйн хамгаалалтын зөрчил
security designated aerodrome	аюулгүйн хамгаалалттай аэродром
security designated air navigation facility	аюулгүйн хамгаалалттай агаарын навигацийн байгууламж
security enhanced area	өндөржүүлсэн аюулгүйн хамгаалалттай бүс
security officer	аюулгүйн хамгаалалтын ажилтан
security service	аюулгүйн хамгаалалтын үйлчилгээ
security technique	аюулгүйн хамгаалалтын арга техник
security escorts	аюулгүйн хамгаалалт дагалдах
escorted person	дагаж байгаа этгээд
escorting officer	дагуулж байгаа ажилтан
escorting vehicle	дагуулж байгаа машин
escorted by officer	ажилтнаар дагалдуулсан
SEIFR	SEIFR, Ганц хөдөлгүүрт -хэрэглэлийн нислэгийн дүрэм
seizure	баривчлах, саатуулах, хураах, зогсоох
hijacking	булаан авах, авч зугтах
kidnapping	хүн хулгайлах
self-buoyant	өөрөө хөвөх чадвар
senior person identified as the chief	Гүйцэтгэх захирлаар томилогдсон удирдах ажилтан
senior person	удирдах ажилтан
senior persons	удирдах ажилтнууд
sensitive pressure altitude	даралтаар илэрхийлдэг түвшин
pressure altitude	даралтын түвшин
altimeter	алтиметр
sensitive pressure altimeter	даралтаар мэдрэх алтиметр
pressure altimeter	даралтаар мэдрэх алтиметр
radio altimeter	радио-алтиметр
radar altimeter	радар-алтиметр
QNH altimeter setting	алтиметрийн QNH тохируулга
area QNH zone	зооны QNH
area QNH zone altimeter setting	зооны QNH-ээр алтиметрийн тохируулга
aerodrome QNH altimeter setting	аэродромын QNH-ээр алтиметрийн тохируулга
separation	зайчлал (ИНД-71)
segregation	ялгах, ангилан тусгаарлах
carenteen	тусгаарлах
service experience	техник үйлчилгээний нийтлэг туршлага, ашиглалтын туршлага
service information (letter / bulletin)	ашиглалтын мэдээ (захиа / бюллетен / тойм)
service provider	үйлчилгээ үзүүлэгч
serviceability	ажиллагаатай байдал
unserviceability	ажиллагаагүй байдал
serviceable	ажиллагаатай
unserviceable	ажиллагаагүй
shall ensure	болохыг бататгана
shielded operation	халхлагдсан үйл ажиллагаа
indoors	дотор орчин
outdoor	хээр, гадаа
side-effect	гаж нөлөө
sign (Part 92)	шинж тэмдэг
signalling device	дохионы хэрэгсэл

Англи	Монгол
significance	онцлох шаардлага, чухал ач холбогдол
significant	нөлөө бүхий, томоохон, эрс, зарчмын, онцлох
significantly	их хэмжээгээр
significant change	нөлөө бүхий өөрчлөлт, томоохон өөрчлөлт
significant variation	нөлөө бүхий зөрүү
significant difference	зарчмын зөрүү
significant airworthiness requirement	онцлох НТЧ-ын шаардлага
similar	төстэй
simple fracture	энгийн эвдрэл, хугарал, хэлтрэх, тасрах
single engine	ганц хөдөлгүүрт
single pilot	ганц нисгэгч
single tow ring	ганц гогцоотой чирэх холбоос
towline	чирэх татлага
single-engine	ганц-хөдөлгүүр
single-pilot	ганц-нисгэгч
skill	ур чадвар
proficiency	мэргэжлийн ур чадвар
level of knowledge	мэдлэгийн түвшин
attitude	хандлага, зан чанар
competency	ур чадвар
experience	дадлага туршлага
currency	хүчинтэй байх (ИНД-61)
sling load	татлагат ачаа
human sling load	татлагаар хүн зөөх
human sling load operation	татлагаар хүн зөөх үйл ажиллагаа
helicopter human sling load operation	нисдэг тэргээр татлагаар хүн зөөх үйл ажиллагаа
underslung load beneath a helicopter	нисдэг тэрэгний доор бэхэлсэн татлагаар тээвэрлэх
hover	агаарт тогтох нислэг
external sling load	дүүжин татлагат ачаа
external load	дүүжин ачаа
external load operation	дүүжин ачаа тээвэрлэх үйл ажиллагаа
external load towing operation	татлагаар дүүжин ачаа чирэх үйл ажиллагаа
winching	өргөгч-төхөөрөмжөөр өргөх/буулгах
rappelling	олсоор буулгах
SMS	аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо
so far as is practical	хийж болох боломжит
software	програм хангамж
hardware	техник хангамж
firmware	системийн програм
sole means	бие даасан хэлбэрийн
primary means	анхдагч хэлбэрийн
supplemental means	нэмэлт хэлбэрийн
sole purpose	зөвхөн ... Зорилгоор
solo practice	бие даасан дадлага
sound of judgment	зөв шийдвэр гаргах, зөв тодорхойлж илэрхийлэх
special aircraft operation	тусгай агаарын хөлгийн үйл ажиллагаа
special flight permit	тусгай нислэгийн зөвшөөрөл
special flight permit - continuing authorization	тусгай нислэгийн зөвшөөрлийн байнгын эрх
special operation (commercial transport operation)	тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа
special use airspace	тусгай зориулалтаар ашиглах агаарын зай
specific	онцгой, өвөрмөц, тусгай, тусгайлан тогтоосон
specification	тодорхойлолт
performance	үзүүлэлт, гүйцэтгэл, ур чадвар
characteristic	шинж чанар, үзүүлэлт, өгөгдөл
specified	заасан, заагдсан
specified limitations	заагдсан хязгаарлалт
prescribed	тусгасан, тогтоосон
defined	тодорхойлогдсон
identified	тодорхойлсон
described	тайлбарласан

Англи	Монгол
specimen	үлгэр хийц
spot check	сонгох үзлэг
random check	гэнэтийн үзлэг
SSR transponder	агаарын хөлгийн хариулагч
stall	хурдны нуралт
wake turbulence	дагалдах хуйлрал
spinning or aerobatics	штопор, эсхүл аэробатик
standard instrument departures and arrivals	стандарт хэрэглэлээр нисэн гарах болон нисэн ирэх
standard practice manual	стандарт практик аргачлалын заавар
ICAO standards and recommended practice	ICAO-гийн стандарт болон зөвлөмж
statement of compliance	нийцлийн мэдэгдэл
statement of content	агууламжийн мэдэгдэл
statement specifying	ийг заасан мэдэгдэл, тайлбар
stating	илэрхийлэх
notifying	мэдээлэх
statistical data	статистикийн тоо баримт
aeronautical data	нисэхийн өгөгдөл
steep approach	огцом ойртолт
sterile area	үзлэгийн дараах бүс
stowed	байрлуулсан
secured	хамгаалсан, бэхэлсэн
packed	савласан
stripe	зураас
transverse stripe	хөндлөн зураас
side stripe marking	хажуугийн зураасан тэмдэглэгээ
structural requirement	бүтцийн шаардлага
structural design	бүтцийг зохион бүтээх (ачааллаар)
structure	бүтэц
airframe	хүчилсэн бүтэц
fuselage	их бие
subcontractor	гэрээт гүйцэтгэгч
submit	ирүүлэх
provide	хүргүүлэх
produce	гаргаж өгөх, үзүүлэх
Part	Дүрэм
rule	дүрэм
Subpart	Бүлэг
paragraph	зүйл
subparagraph - CAR	хэсэг - ИНД-ийн хувьд
part	хэсэг
chapter	бүлэг
article	зүйл
paragraph / subparagraph - in convention	дэд хэсэг - конвенцийн хувьд
volume / part	боть
chapter	бүлэг
section - in Annex	хэсэг - Хавсралтын хувьд
subsequent aircraft type	дараагийн агаарын хөлгийн маяг
subsonic	дууны хурдны өмнөх, $M=0,84-0,92$
transsonic	дууны хурдтай ойролцоо $M=0,92-1,2$
supersonic	дуунаас хэт хурдан $1,2 <$
substantially	ихээхэн, том, өргөн хүрээний, нарийвчилсан
successfully complete	амжилттай төгссөн
successful outcome	амжилттай үр дүн
suitable	тохиромжтой
applicable	хамааралтай
summary	хураангуй, нийт, нэгтгэсэн
superseded material	өөрчлөгдөж хүчингүй болсон материал
supervisory person, supervisor	хяналтын ажилтан
supervisory position	хяналтын албан тушаал
supplemental	дагалдах, хавсралт, нэмэлт
support	тулгуурлах, дэмжих,

Англи	Монгол
supports, briefs, assists	дэмждэг, мэдээллээр хангадаг, тусалдаг
suppression test	намжаах тест, suppression test
surface friction characteristic	гадаргуугийн барьцалтын <u>үзүүлэлт</u>
surface without irregularitie	гадаргуу тэгш байх
surgical procedure	мэс засал
surrendered	хураагдсан
surrounding terrain	хүрээлсэн газрын бартаа
surveillance observation audit monitoring	хяналт тавих, байнгын хяналт, ажиглалт хийх ажиглалт аудит мониторинг
surveillance requirements surveillance transponder	байнгын хяналт, тандалтын шаардлага ажиглалтын транспондер
suspected	сэжиглэж байгаа, таамагласан, байж болзошгүй
sustaining life lifesaving equipment	амьдрал дэмжих аврах төхөөрөмж
syllabus training syllabus	сэдвийн задаргаа сургалтын сэдвийн задаргаа

Т

Англи	Монгол
tail skid shoes	сүүлний гулгах ул
take account take reasonable care	тооцож үзэх боломжит арга хэмжээ авах
take-off climb cruise decent approach landing	хөөрөлт өндөр авалт аялал өндөр алдалт ойртолт буулт, газардалт
tampering tamper evident unlawful interference act of unlawful interference	гэмтэл учруулах гэмтэл учирсан нотолгоо хууль бус үйлдэл хууль бус үйлдэл хийх
tandem parachute tandem master	тандем-шүхэр тандем-мастер
task activity operation function	ажил ажиллагаа үйл ажиллагаа үйлдэл, ажил
taxi trip reserve: - contingency - alternate - final-reserve - additional -fuel	явгалах аяллын нөөц: - хазайлтыг нөхөх - бэлтгэл аэродромын - үлдэгдэл-нөөц - нэмэлт -түлш (нислэгийн түлшний хувьд)
taxiway taxiway strip taxiway bridge taxiway edge taxilane standard taxi route exit taxiway stand taxilane stopway refence field length clearway	явгалах зам явгалах талбай гүүрэн явгалах зам явгалах замын ирмэг явгалах шугам стандарт явгалах чиглэлийн зам явгалах зурвасын гарц зогсоолын явгалах шугам зогсоох зам газардах талбайн урт саадаас чөлөөтэй талбай
TBO	их засвар хоорондын хугацаа
technique	ур чадвар, техник, арга барил

telecommunication	холбоо
telephony designator	радио холбооны дуудлага, радио холбооны оноосон нэр
temperature	хэм
terminal area	аэродромын бүс
terminal control area control area Control zones VFR transit lanes General aviation areas	ойртолтын удирдлагын бүс Удирдлагын бүс Удирдлагын зоон VFR-ийн дамжин өнгөрөх зам Ерөнхий зориулалтын нисэхийн бүс
terrain collision terrain clearance avoid a collision risk assessment risk mitigation terrain collision risk assessment and mitigation program	газартай мөргөлдөх газрын бартааг давах зай мөргөлдөхөөс зайлсхийх эрсдэлийн үнэлгээ эрсдэлийг бууруулах саадтай мөргөлдөх эрсдэлийн үнэлгээ болон эрсдэлийг бууруулах хөтөлбөр
terrain terrain clearance obstacle clearance clear of obstacle	газрын бартаа, газар бартааг давах зай саадыг давах зай саадаас чөлөөтэй байх
test exam check	тест шалгалт сорилт (security, ИНД-92), үзлэг
test apparatus radio apparatus field test set portable test equipment bench test	тестийн аппарат радио төхөөрөмж зөөврийн тестийн иж бүрдэл зөөврийн тестийн төхөөрөмж бэнч тест
flight test (test flight, flight evaluation) functional flight test airworthiness flight test production flight test periodic flight test	шалгах нислэг, шалгалтын нислэг (агаарын хөлөг), нислэгийн шалгалт (нисгэгч) үйл ажиллагааны шалгах нислэг НТЧ-ын шалгах нислэг үйлдвэрлэлийн шалгах нислэг хуваарьт шалгах нислэг
test piece testing	сорилын биет (security) сорилт (security)
test-pilot flight examiner flight instructor flight instructor under supervision supervising instructor ground instructor	туршин-нисгэгч шалгагч-нисгэгч багш-нисгэгч хяналтад байгаа багш-нисгэгч, шалгуулж байгаа багш-нисгэгч хянаж байгаа багш, шалгаж байгаа багш газрын бэлтгэлийн багш, онолын багш
the granting of the certificate is not contrary to the interests of aviation safety Director may consider necessary in the interests of aviation safety	тухайн гэрчилгээг олгох нь нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд харшлахгүй байх нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд шаардлагатай гэж Даргын үзсэн
the subject matter	тухайн сэдэв
thoroughly documented	нягт нямбай бүртгэсэн байх
threat danger dangerous hazard hazardous intimidation violence	заналхийлэл аюул аюултай аюул аюултай айлган сүрдүүлэх албадах
three-view drawing	гурван талын зураг, гурван талт зураг
threshold time	хоорондын хугацаа
tidal volume	амьсгалын багтаамж
time limited system capability time-limited	цагийн хязгаарлалттай системийн чадвар цагийн хязгаарлалттай
time-in-service time in-service recorder	ашиглалтын цаг ашиглалтын цаг бүртгэгч

title	албан тушаал
to be carried	тээвэрлэх, авч явах
to ensure that	бататгах зорилгоор
to make a parachute descent	шүхрийн буулт үйлдэх
to place into operational service	үйл ажиллагаанд шилжүүлэх
to satisfy the Director	Даргад батлах зорилгоор
to, from, or outside of Mongolia to, from, and within Mongolia to, from, and within, over Mongolia	Монгол Улс руу, Монгол Улсаас, эсхүл Монгол Улсын гадна Монгол Улс руу, Монгол Улсаас болон Монгол Улсын дотор Монгол Улс руу, Монгол Улсаас болон Монгол Улсын дотор, эсхүл дээгүүр
tolerance allowance accuracy accuracy tolerance verifiable accuracy precision	зөвшөөрөгдөх зөрүүний хэмжээ, зөвшөөрөгдөх хэмжээ зөвшөөрөгдөх хэмжээ нарийвчлал нарийвчлалын зөвшөөрөгдөх хэмжээ бататгах боломжтой нарийвчлал оновчтой
accuracy integrity continuity availability functionality	нарийвчлал, бүрэн бүтэн байдал, үнэн зөв байдал, тохирол тасралтгүй байдал бэлэн байдал, хэрэглээний бэлэн байдал ажиллагааны чадвар
topography	газрын саадын зураг
TORA	хөөрөлтийн гүйлт үйлдэх боломжит зай
total flight time	нийт нислэгийн цаг
towards meeting	хангахад
traceability traceable	гарал үүсэл, эх үүсвэр, мөшгих боломж, эх үүсвэрийг эргэн тогтоох боломж эх үүсвэрийг эргэн тогтоох боломжтой, мөшгих боломжтой, гарал үүслийг тогтоох
track change departure track reciprocal track	чиглэлийн өөрчлөлт нисэн гарах чиглэл эсрэг чиглэл
traffic avoidance	нислэгийн хөдөлгөөнөөс зайлсхийх
traffic density and pattern	хөдөлгөөний нягтрал болон бүтэц
traffic handling Flow control	нислэгийн хөдөлгөөний зохицуулалт хөдөлгөөний урсгалыг зохицуулах
traffic pattern traffic circuit transition circuit circuit training translation circuit	хөдөлгөөний зам хөдөлгөөний хайрцаг шилжих хайрцаг аэродромын хайрцаг нислэгийн сургалт шилжих зам (ATC - зам, Pilot - хайрцаг)
traineeship	дадлагажигч, дадлага хийх, сургалтын дараа дадлагажигч
training course training session instructional techniques course training function	сургалтын курс сургалтын хичээл, сургалтын заах арга зүйн сургалтын курс сургалтын ажиллагаа
transit transfer	дамжин өнгөрөх шилжин суух (зорчигч), шилжин ачигдах (ачаа)
transition to instrument flight on take-off	хөөрөлтийн үед хэрэглэлийн нислэгт шилжих
transponder transponder-mandatory airspace	транспондер транспондер шаардлагатай агаарын зай
trans-shipment	дамжуулан тээвэрлэх
transverse vertical separation of the fuselage	их бие босоо огтлолоор хуваагдах
trend monitoring program	үзүүлэлтийн мониторингийн хөтөлбөр
true airspeed indicator airspeed calibrated airspeed	жинхэнэ хурд хэрэглэлийн хурд тохируулагдсан хурд
turbine engine turbojet turbofan turboprop turboshaft	турбинт хөдөлгүүр турбо-жэт турбо-фэн турбо-проп турбо-голт

turbine powered non-turbine-powered turbo-fan powered turbojet powered propeller-powered propeller-driven airplane two engine propeller-driven aeroplane piston-powered reciprocating powered engine-powered electrical generating system powered aircraft unpowered aircraft powered glider powered parachute	турбинт-хөдөлгүүртэй турбинт-бус-хөдөлгүүртэй турбо-фэн хөдөлгүүртэй турбо-жэт хөдөлгүүртэй сэнсэн-хөдөлгүүртэй сэнсэн-хөдөлгүүртэй нисэх онгоц хоёр сэнсэн-хөдөлгүүртэй нисэх онгоц поршинт-хөдөлгүүртэй поршинт-хөдөлгүүртэй хөдөлгүүрээс ажилладаг цахилгаан үүсгэх систем хөдөлгүүртэй агаарын хөлөг хөдөлгүүргүй агаарын хөлөг моторт-глайдер моторт-шүхэр
turbocharged supercharged	агаарын нэмэлт шахуургат, турбочаржид, supercharged суперчаржид, turbocharged
turn and slip indicator	эргэлт болон гулгалт заах хэрэглэл
two-stroke four-stroke	хоёр-тактын дөрвөн-тактын
two-way communication two-way radio communication two-way voice communication landline voice communication telephone communication	2 талын холбоо 2 талын радио холбоо 2 талын дуут холбоо газрын утсан холбоо утсан холбоо
type rating category grade level class -Lisence wise	маяг зэрэглэл категори зэрэг түвшин ангилал (ИНД-61)
type variant	маяг вариант
type approved type accepted	маягийг зөвшөөрсөн маягийг хүлээн зөвшөөрсөн
type certificated seating capacity payload capacity	маягаар гэрчилгээжсэн суудлын багтаамж төлбөрт ачааллын багтаамж
Type Certificates Type Acceptance Certificate supplemental type certificate Provisional Type Certificate Airworthiness Certificates Special Flight Permit: (1) special flight permit: (2) special flight permit-continuing authorisation.	Маягийн гэрчилгээ маягийг хүлээн зөвшөөрөх гэрчилгээ нэмэлт маягийн гэрчилгээ Урьдчилсан маягийн гэрчилгээ НТЧ-ын гэрчилгээ Тусгай нислэгийн зөвшөөрөл: (1) тусгай нислэгийн зөвшөөрөл-түр эрх; (2) тусгай нислэгийн зөвшөөрлийн-байнгын эрх.
type competency demonstration	маягийн ур чадварын шалгалт
type design specifications type design approval	маягийн загварын тодорхойлолт маягийн загварын зөвшөөрөл
type of prototype prototype aircraft	маягийн анхны загвар, маягийн үндсэн загвар агаарын хөлгийн маягийн анхны загвар, агаарын хөлгийн маягийн үндсэн загвар
type or group of aircraft or component	агаарын хөлөг, эсхүл бүрдэл хэсгийн тодорхой маяг, эсхүл бүлэг

U

Англи	Монгол
ultimate inertia force	нийт инерцийн хүч
ultimately responsible	эцсийн хариуцлага хүлээх
unacceptable risk	хүлээн зөвшөөрөхүйц бус эрсдэл
unattended	хяналтгүй орхисон
under paragraph described under paragraph	ийн дагуу -д тогтоосон, заасан

required under paragraph	-д шаардсан
under the authority of, and in accordance with the privileges of	эрх болон түүний нөхцөлийн хүрээ
under the authority or control of a State	тухайн улсын удирдлага, эсхүл хяналтын доор
undergo or carry out	хийлгэх, эсхүл хийх
underwater locating device	усан дор байрлал тогтоох хэрэгсэл
unevaluated route	тооцоологдоогүй нислэгийн зам
unexpected environmental conditions	хүрээлэн буй орчны гэнэтийн нөхцөл
unintentional operation	санаандгүй, зориулалтын бус ажиллагаа
inability to operate	ажиллах боломжгүй болох
unit load device	ачилтын нэгж төхөөрөмж
unless	аас бусад, бусад тохиолдолд
except when	-аас бусад тохиолдолд
unless otherwise notified	өөрөөр мэдэгдсэнээс бусад тохиолдолд
unless the context otherwise requires	агуулга нь өөрөөр шаардаагүй бол
unnecessary danger	шаардлагагүйгээр аюул учруулах
unobjectionable	татгалзах зүйлгүй
conditional	нөхцөл заасан, нөхцөлд
objectionable (Part 157)	хүлээн авах боломжгүй
unsafe condition	аюултай нөхцөл байдал
upon	...-д
on	
upon the Director's request	даргын шаардсан даруйд
upper control area	удирдлагын дээд бүс
up-to-date	одоогийн, бодит, шинэчлэн
usable fuel	хэрэглэх боломжит түлш
unusable fuel	хэрэглэх боломжгүй түлш
using agency	хэрэглэгч байгууллага
handling agent	үйлчилгээний агент
handling requirement	үйлчилгээний шаардлага
handling characteristic	жолоодлогын үзүүлэлт (нисэх онгоц)

V

Англи	Монгол
valid	хүчинтэй
validity	хүчинтэй байдал
effective	хүчинтэй
valid for the lifetime of the holder	тухайн эзэмшигчийн насан туршид хүчинтэй байна
validation (Part 65)	зөвшөөрөл
validation permit	баталгаажуулсан зөвшөөрөл
variation	өөрчлөлт
variance	өөр хэлбэр, вариаци
difference	ялгаа, зөрүү
vehicle	тээврийн хэрэгсэл
ventral exit	өөхийн гарц
verbal communication	яриагаар харилцах
verbal comment	аман тайлбар
vertical limit	босоо хязгаар
lateral limit	хэвтээ хязгаар
vertical separation	босоо зайчлал
horizontal separation:	хэвтээ зайчлал:
- longitudinal separation	- тууш зайчлал
- lateral separation	- хажуугийн зайчлал
composite separation	хосолмол зайчлал
reduced Runway separation	ХБЗ-ны багасгасан зайчлал
wake turbulence separation	дагалдах хуйлралын зайчлал
visual separation	ил харааны зайчлал
radar separation	радарын зайчлал (Part 172)
Violation Law	Зөрчлийн тухай хууль
violation	зөрчил, хэрэг зөрчил
serious violation	ноцтой зөрчил

egregious violation paper violation potential violation alleged violation continuing violation single violation deliberate violation non-deliberate violation inadvertent violation intentional violation operational violation	онц ноцтой зөрчил баримт бичгийн зөрчил потенциал зөрчил таамагласан зөрчил үргэлжилж байгаа зөрчил нэг зөрчил санаатай зөрчил санаатай бус зөрчил санамсаргүй зөрчил санаатай зөрчил үйл ажиллагааны зөрчил
visibility flight visibility	хараа, алсын барааны харагдац нислэгийн хараа
visibility meteorological aerodrome take-off landing weather instrument approach VFR - minima	хараа, алсын барааны харагдац цаг уурын аэродромын хөөрөлтийн буултын цаг агаарын хэрэглэлийн ойртолт VFR-ийн - минима
visual approach slope indicator system (VASIS) visual approach slope indicator	ил харааны ойртолтын налууг заах систем (VASIS) ил харааны ойртолтын налууг заагч
visual contrast visual indication visual line of sight operation visual range visual reporting point visual reference required visual reference	нүдэнд ялгарч харагдах нүдэнд харагдах дохио шууд харж удирдах үйл ажиллагаа ил харааны зай ил харааны илтгэх цэг ил харааны баримжаа шаардлагатай ил харааны баримжаа
visual guidance	ил харааны чиглүүлэлт
voluntary safety reporting system mandatory safety reporting system non-prosecution non-punishment	аюулгүй байдлын сайн дураар мэдээлэх систем аюулгүй байдлын заавал мэдээлэх систем шийтгэлээс ангид байх шийтгэл хүлээлгэхгүй

W

Англи	Монгол
walk through detector	хаалган илрүүлэгч
warrant of fitness	тохирлын баталгаа (ИНД-106)
was in effect on	хүчинтэй болсон
weapon explosive dangerous device article substance	зэвсэг тэсрэх бодис аюултай хэрэгсэл эд зүйл бодис
weather phenomena meteorological phenomena significant weather forecast upper-air forecast	цаг агаарын аюултай үзэгдэл цаг уурын аюултай үзэгдэл цаг агаарын онцгой үзэгдлийн урьдчилсан мэдээ дээд агаар мандлын урьдчилсан мэдээ
weight and balance weight of consumable	жин болон төвлөрөлт зарцуулах материалын жин
wheel base	үндсэн дугуй хоорондын зай
when required by the Director	Дарга шаардсан бол
where where appropriate where applicable where physically practicable where practical if practical	үед, тохиолдолд шаардлагатай тохиолдолд хамааралтай тохиолдолд хэрэгжүүлэх боломжтой тохиолдолд боломжтой тохиолдолд боломжтой бол
whether	эсэх

whether or not	эсэхээс үл хамааран
whichever is applicable	аль хамааралтайг
whichever is the greater	аль ихийг нь
whichever is the higher	аль өндрийг нь
whichever occurs later	аль сүүлд болох
whichever occurs first	аль түрүүлж болох
whichever is higher	аль илүү дээш, аль өндрийг
whichever occurred later	аль сүүлд болсон
who hold	эзэмшдэг ...
wing bar light	хөндлөн шугамын гэрэл
wingspan	далавчны урт
with respect to	хувьд, холбоотой
within Mongolia	Монгол Улсад, Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт
without limiting paragraph	зүйлээр хязгаарлахгүйгээр
without prior notice	урьдчилан мэдэгдэхгүйгээр
without propulsion	хүчний үүсгүүргүй
worksheet	ажлын хуудас
work record	ажлын тэмдэглэл
workshop	засвар үйлчилгээний ажлын байр
written evidence	бичгээр үйлдсэн нотлох баримт
written description	бичгээр үйлдсэн тодорхойлолт
written or oral test	бичгийн, эсхүл аман шалгалт
written record	бичгээр үйлдсэн бүртгэл
ground-based procedure check	журмын мэдлэгийн газрын шалгалт
spoken message	яриан мэдээ
single telecommunication message	холбооны нэг мэдээ

X

Англи	Монгол
x-ray apparatus	рентген аппарат
x-ray monitor	рентген төхөөрөмжийн дэлгэц
x-ray examination	рентген төхөөрөмжийн шалгалт
x-ray screening	рентген төхөөрөмжийн аюулгүйн үзлэг

Y

Англи	Монгол
yaw	уав, босоо тэнхлэг
roll	roll, тууш тэнхлэг
pitch	pitch, хөндлөн тэнхлэг
yoke	гогцоо, бариул

Z

Англи	Монгол
maximum zero fuel weight	түлшгүй максимум жин
ZFT simulator means synthetic flight trainer:	ZFT симулятор гэж синтетик нислэгийн дадлагажуурыг:
- flight simulator	- нислэгийн симулятор
- flight training device:	- нислэгийн сургалтын хэрэгсэл:
= flight procedure trainer	= нислэгийн журмын дадлагажуур
= basic instrument flight trainer	= суурь хэрэглэлийн нислэгийн дадлагажуур

--oOo--